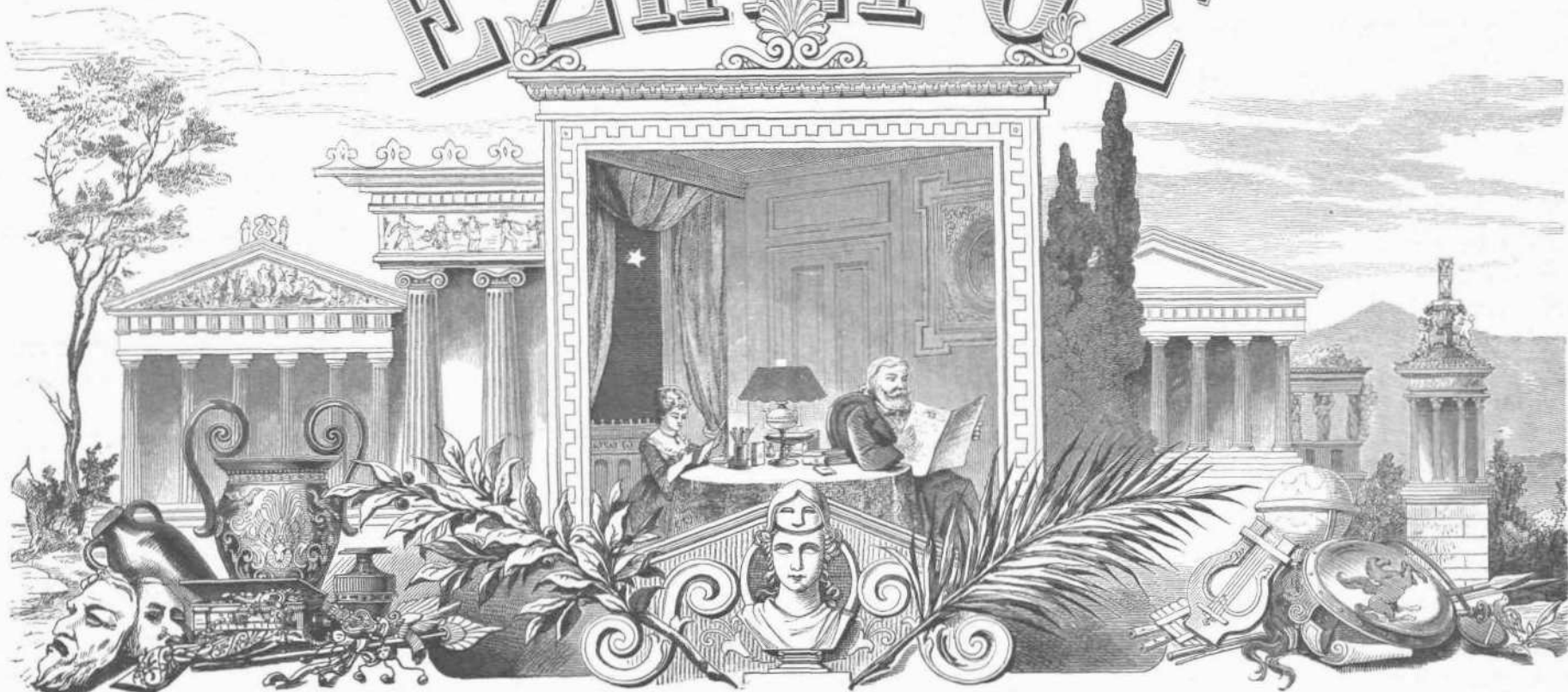

ΕΣΠΕΡΟΣ

Ἔτος Α΄.

Ἐκδίδεται
τῆ 1/13 καὶ 15/27.
ἐκάστου μηνός.

Ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ τῆ 1/13 Σεπτεμβρίου 1881

Τιμὴ ἐτησία
προπληρωμένη
εἰς χρυσόν.

Φράγκ. 40.
Μάρκ. 32.
Ρούβλ. 16.

Ἄρ. 9.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ὠραία τοποθεσίαι ἐν Ἑλλάδι. — Ἀνταπόκρισις ἐξ Ἀθηνῶν. — Βουλγαρία. — Τὸ Giesshübl-Puchstein παρὰ τὴν πόλιν Karlsbad. — Τὸ ἐκπαιδευτήριον "Καποδίστριας" ἐν Κερκύρα. — Ἱσχυρία ἐν Ταύροις. Μετάφρ. Α. Ρ. Ραγκαβῆ (τέλος). — Περὶ μακροβιωτικῆς ὑπὸ τοῦ δρ. Α. Λύττικα. — Περὶ Κωνσταντινουπόλεως. — Ὁ Κολωνός. — Περὶ χειροκτίων. — Βυζαντινὰ εἰκόνες. Ἀνδρόνικος Κομνηνός (συνέχεια). — Πολιτικὴ ἐπιθεώρησις. — Περὶ γαλλοῦ. — Νεκρολογία. — Ποίησις. — Διάφορα.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ Φιγαλία καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος. — Τὸ Τέροδορ. — Τὸ Ροιστσούκιον. — Ὁ Κολωνός παρὰ τὰς Ἀθήνας. — Τὸ Λιτόχωρον. — Τὸ Giesshübl-Puchstein παρὰ τὴν πόλιν Karlsbad ἐν Βοημία. — Ποιημάτων τοῦ Heine.

ΩΡΑΙΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

(μετὰ εἰκόνας.)

Ἡ ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΓΑΛΙΑ ΚΑΙ Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ.

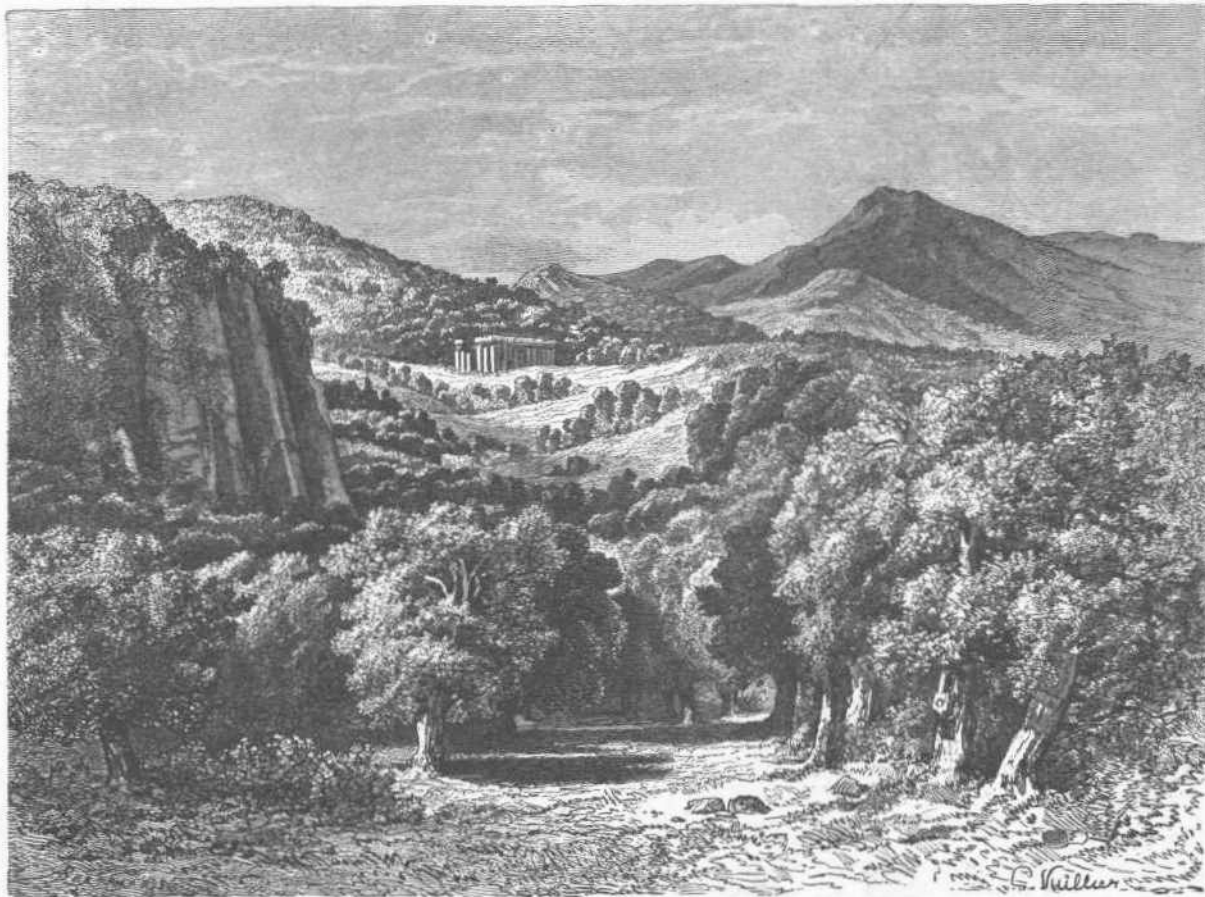
Ἴδου καὶ ἄλλη μαγευτικὴ θέσις ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἣν ὀλίγοι θεθαίως ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ ἐπισκεφθῶσιν.

Ὁ Πausanias λέγει· "Κεῖται δὲ ἡ Φιγαλία ἐπὶ μετεώρου μὲν καὶ ἀποτόμου τὰ πλέονα, καὶ ἐπὶ τῶν κρημνῶν φηκοδομημένα ἐστὶ τείχη σφίσι· ἀνελοθόντι δὲ ὁμαλῆς ἐστὶν ὁ λόφος ἤδη καὶ ἐπίπεδος."

Καὶ πράγματι ἡ ἀρχαία αὕτη περιγραφὴ εἶναι πιστοτάτη. Ἡ ὅλη θέσις ἔχει τί μεγαλοπρεπὲς καὶ ἄγριον, ἔχει τί ἤρεμον καὶ ἐν ταύτῳ ζωηρόν. Ἐν τοιαύτῃ θέσει ἀπομονωμένη ἔχειτο ἡ πόλις τῆς Φιγαλίας, ἥτις ἐκ

τῶν σωζομένων ἐρείπιων τῶν τειχῶν αὐτῆς φαίνεται ὅτι ἦτο ἀρκούντως μεγάλη. Ὅτι δὲ μὴ τὴν καθίστα καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐπιφανῆ καὶ σήμερον ἔτι κυρίως ἐλκύει τὰ θήματα τοῦ περιηγητοῦ, εἶναι τὰ σωζόμενα λείψανα τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος, τὰ ὅποια ἴστανται μάρτυρες ἀψευδεῖς τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ λαμπρότητος.

Προσθέτει ὁ Pausanias· "Περιέχεται δὲ ἡ Φιγαλία ὄρεσιν, ἐν ἀριστερᾷ μὲν ὑπὸ τοῦ καλομένου Κωτιλίου, τὸ δὲ ἐς δεξιὰν ἕτερον προβεβλημένον ἐστὶν αὐτῆς ὄρος τὸ Ἐλαίον... Ἐν δὲ [τῷ] αὐτῷ χωρίῳ τὸ ἐστὶ καλούμενον Βάσσαί, καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἐπικουρίου, λίθου καὶ αὐτὸς καὶ ὁ ὄροφος. Ναων δὲ ὄσοι Πελοποννησιαῖοι εἰσὶ, μετὰ γε τὸν ἐν Τεγέᾳ, προτιμῶτο οὗτος ἀν τοῦ λίθου τε ἐς

Ἡ ΦΙΓΑΛΙΑ ΚΑΙ Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ.

κάλλος και της αρμονίας ένεκα· τὸ δὲ ὄνομα ἐγένετο τῷ Ἀπόλωνι ἐπικουρήσαντι ἐπὶ νόσῳ λοιμώδει."

Ἀρχιτέκτον τοῦ λαμπροῦ τούτου ναοῦ, ἔργου τῆς 86^{ης} Ὀλυμπιάδος, ἦτο ὁ πολλὸς Ἴκτινος, ὁ τὸν Παρθενῶνα ἀνεγείρας. Ἀνεκαλύφθη δὲ ὁ ναὸς τῆς Φιγαλίας ἐν ἔτει 1764 ὑπὸ τοῦ γάλλου ἀρχιτέκτονος BOCHER, ὅστις αἰφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως περιηγούμενος ἐκεῖνα τὰ μέρη εὐρέθη ἐνώπιον τοῦ μεγαλοπρεποῦς οικοδομήματος ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀγρία ἐκείνῃ θέσει.

Ἐκτοτε ὁ ναὸς οὗτος περιεγράφη ἐπανειλημμένως, ὑπέστη ὁμως καὶ οὐκ ὀλίγας ληστεύσεις. Οὕτω, διὰ τὴν ἀναφέρωμεν τὴν πασῶν σπουδαιότεραν, ἐν ἔτει 1818 Ἀγγλοὶ ἀνασκάψαντες ἐκεῖ καὶ εὐρόντες τὰ λαμπρὰ τῆς ζωφόρου ἀνάγλυφα, τὰ καταπεσόντα καὶ τεθαμμένα ἐντὸς τῆς γῆς, τὰ μεταφέρον εἰς Ζάκυνθον, ἐνθα καὶ τὰ ἐπώλησαν ἀντὶ 500 χιλ. φράγκων, καὶ σήμερον τὰ ἀριστοῦργήματα ταῦτα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τέχνης στολιζοῦσι μίαν τῶν αἰθουσῶν τοῦ ἐν Λονδίῳ Βρετανικοῦ μουσείου — ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληγες ἔχομεν ἐν Ἀθήναις τὰ γόφῃνα αὐτῶν ἑκτυπα!

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ.

13/25 Αὐγούστου 1881.

Τὸ κυριώτατον ζήτημα τῶν τελευταίων τούτων ἡμερῶν εἶνε τὸ τῆς ὑγείας τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸ μετ' αὐτῆς συνδεδεμένον περὶ τῆς καθαριότητος τῆς πρωτεύουσῆς. Παντοῖοι πυρετοὶ, οἱ πλεῖστοι ἔχοντες χαρακτῆρα μiasmaticὸν καὶ τυφοειδῆ, κατέκλυσαν τὰς οικογενείας. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὸ μίasma ἦτο δυσάρεστον μὲν ἀλλ' ἀβλαβές· ἀπὸ τινος ὅμως οἱ τυφοειδεῖς πυρετοὶ ἀπέβησαν καὶ θανατηφόροι. Ἡ εὐσυνειδήτος παραβολὴ τοῦ δελτίου τῆς θνησιμότητος κατὰ τὸν Αὐγούστον ἐφέτος πρὸς τὸν τοῦ παρελθόντος ἔτους δεικνύει σπουδαίαν διαφορὰν ἐπιβαρύνουσαν τὸ 1881. Ὁ τύπος ἐπελήφθη ἐν σπανίᾳ ὁμοφωνίᾳ τοῦ ζήτηματος τούτου καὶ ἐζήτησε νὰ εὕρῃ τὰ αἰτία τοῦ μίasmatos, ἅτινα ἐθεωρήθησαν ἐγκείμενα εἰς τὴν ἀκάθαρτον κατάστασιν τῆς πόλεως καὶ εἰς τὴν ἀνευλόγητον διοχέτευσιν ἀκαθάρτων ὑδάτων εἰς τὴν πόλιν. Τὸ ἱατροσυνέδριον συνεβλήθη ὥρισέ τινα κεφαλαίωδη, ὧν τὴν τήρησιν ἐθεώρησεν ἀπαραιτήτην πρὸς περιστολὴν τῆς μολύνσεως τοῦ ἀέρος ὃν ἀναπνέομεν καὶ κάθαρσιν τοῦ ὕδατος ὅπερ πίνομεν. Ἀλλ' ἀξιοσημείωτος εἶνε ἡ ἐπιπολαύουσα μετ' ἧς ζήτημα οὕτω σπουδαῖον διεξάγεται παρ' ἡμῖν. Τὸ μὲν ἀνώτατον ἱατρικὸν συνέδριον ἐξέδωκε προχειρῶς τὴν ὀριστικὴν αὐτοῦ ἐτυμηγορίαν ἐν τῇ περιλαβάνοντι δσα ἐξ ὀπορίου ἐκρίθησαν ἀναγκαῖα πρὸς διάσωσιν τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν. Ὁ τύπος συζητεῖ, ἀλλὰ πῶς; αἱ πλεῖστοι τῶν ἐφημερίδων γράφουσιν ἄνευ ἐιδιότητος καὶ ἐξ αὐτοσχεδίου, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας μετ' ἧς οἱ αὐτοὶ ἀρθρογράφοι κρῖνουσι τὴν πολιτείαν τῶν ἀρχόντων, ἐξετάζουσι τὴν ἀξίαν τῶν διδλῶν οἰασθῆποτε ὕλης, συντάσσουσι διατριβὰς καλλιτεχνικὰς ἢ ἀρχαιολογικὰς, γράφουσι τέλος ἐν omnibus rebus ἐπὶ quibusdam aliis. Σπάνιά τινα ἐγράφησαν ἐν μέσῳ τόσου σάλου ἐπιστημονικὰ ἄρθρα ἐξετάζοντα τὸ ζήτημα ὑπὸ ἔποψιν ὑγιεινῆς ἢ ὑδραυλικῆς. Τὸ μὲν πλῆθος τῶν ἱατρῶν ἐσιώπησαν, οἱ δὲ χημικοὶ οὐδεμίαν ἐπεχείρησαν ἀνάλυσιν, καὶ τῶν μηχανικῶν ἢ γνῶμη δὲν ἠκούσθη. Αὐτόκλητοι λοιπὸν αἱ ἀπὸ τῆς ἰδίας πείρας, ἐνίοτε δὲ μόνον ἀπειρίας, κενοῦσιν αἱ ἐφημερίδες τὸν πῖθον τοῦ ζήλου αὐτῶν. Οὐδὲ ποιοῦσι τοῦτο πᾶσαι μετὰ τῆς αὐτῆς εὐλικρινείας, ἀλλ' ὑπάρχουσι τὸ μὲν ὡς θέλουσιν νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ παραπτώματα τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ἀστυνομίας ὡς ὄπλα κατὰ τοῦ ὑπουργείου, τὸ δὲ ὡς ἀφαιρούσαι τὴν εὐθύνην ἀπὸ τοῦ μὲν ἵνα ἐπιβρίψωσιν αὐτὴν ἐπὶ τὸν δέ. Τὶ δὲ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν; Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον αἰτιάται τοῦ δημάρχου, ὁ δήμαρχος ἐλέγχει τὸν ἀστυνόμενον καὶ τὸν νομάρχην, ὁ ἀστυνόμενος πλύνει τὰς χεῖρας, ὁ νομάρχης ἀποδοκιμάζει τὸν δημάρχον ὡς παιδίον ἀτακτῆσαν.

Ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἐκ τοῦ χάους τούτου τῶν ἀντιφατικῶν γνώμων, τῶν λαθουρινθῶδων συζητήσεων, τῶν ἀμοιβαίων ἀντεγκλήσεων προήλθεν ὡς ἀκτὴς φαινή ἢ ἰδέα τοῦ δημάρχου, προτείναντος εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τὴν πρόσκλησιν εἰδικῶ ὑδραυλικῶ ἐκ Γαλλίας, ὅστις ἀδρᾶ δαπάνῃ ἀμειβόμενος νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἔδαφος τῆς Ἀττικῆς καὶ νὰ προτείνῃ τὰ κατάλληλα μέσα πρὸς εὕρεσιν καὶ διοχέτευσιν ὑγιεινοῦ καὶ ἀφθόνου ὕδατος εἰς τὴν πόλιν. Διὰ ταύτης τῆς προτάσεως εἰσεργόμεθα εἰς νέον στάδιον, τὸ μόνον ὀρθὸν, εἰς ὃ φθάνομεν μόλις μετὰ πολλὰς ματαιὰς περιπλανήσεις, μετὰ πολλὰς μεγαληγορίας, μετὰ πολλὰς ἀλόγους δαπάνας. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον πρέπει νὰ κατανοήσῃ ὅτι τὸ ζήτημα τῶν ὑδάτων δὲν δύνανται νὰ ἐπιλυθῇ οὔτε ἄνευ τεχνικῶν γνώσεων οὔτε διὰ δοκιμῶν καὶ μόνον. Ἐκ τοῦ ὕδατος ἐξήρτηται ἡ ὑγεία καὶ συντήρησις τῆς πόλεως, ἐξ αὐτοῦ ἡ καθαριότης καὶ ὁ καλλωπισμὸς αὐτῆς. Ἄς μὴ περιορίζηται λοιπὸν ἡ πόλις, ἧς ὁ πληθυσμὸς καὶ ἡ ἔκτασις αὐξάνει κατ' ἐκάστην, εἰς τὴν θέσιν μεγάλου χωρίου. Ἄς μελετηθῶσιν αἱ ἀνάγκαι αὐτῆς ἐπιστημονικῶς, ἄς μὴ γείνη δὲ περὶ τοῦτο κακῶς ἐννοουμένη οικονομία χρημάτων, ἐν ᾗ κατὰ μικρὸν ἐξοδεύονται ἐπὶ πολλὰ ἤδη ἔτη ποσὰ σπουδαία πρὸς ἀνεπαρκεῖς μελέτας καὶ σκαφὰς καὶ σκαλεύσεις. Ἡ ἀδρᾶ δαπάνη, περὶ ἧς ἐποιήσατο λόγον ὁ δήμαρχος, πρέπει νὰ ὑπάρτῃ πράγματι ἀδρᾶ, οὐδὲ δύνανται νὰ γείνη ἄλλως. Ἄς ἀναλογισθῶμεν ὅποσα χρήματα κατηλωθήσαν ὑπὸ τῶν δήμων τῆς Μασσαλίας καὶ τῆς Βιέννης χάριν τῶν ὑδάτων. Εἰς κατάδειξιν δὲ τῶν δαπανῶν εἰς ἄς ἐσκεμμένως ὑποβάλλονται αἱ εὐρωπαϊκαὶ πόλεις, ὅταν πρόκηται περὶ ζητημάτων τῆς οὐσιώδους ὑπάρξεως αὐτῶν, ἀρκεῖ τὸ παράδειγμα τοῦ δήμου τῆς Ὀδησσοῦ, ὅστις κατέσας ἐκ Παρισίων χάριν γνωμοδοτήσεως ἀναφερομένης εἰς τὰ ὑδραυλικὰ τῆς πόλεως τὸν ἐκ τῶν μηχανικῶν τῆς γαλιτικῆς μητροπόλεως διακεκριμένον καθηγητὴν Κύριον DURAND CLAY, ἀνήκειψε τὰς τριημέρους αὐτοῦ ἐν Ὀδησσοῦ μελέτας διὰ πληρωμῆς δεκαεχιλίων φράγκων. Ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα κακῶς ἐννοουμένη οικονομία εἶνε ἀληθῆς σπατάλη. Χρειάζεται ἀκρίβει ἀλλὰ, περισσότερα τῆς μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων καταβληθείσης, καὶ λόγοι ὀλίγοι, πάντως ὀλιγώτεροι τῶν ἐν καταρχῆσει διαχειρομένων ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τοῦ δημοτικῶ συμβουλίου. Ὁ δὲ δήμος τῶν Ἀθηνῶν, ὅταν φανῇ ἀληθῆς μέριμνα περὶ τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, δὲν θὰ δυσκολεθῇ νὰ εὕρῃ δάνειον γυναιὸν πρὸς δελτίωσιν τῶν ὑδραυλικῶν αὐτοῦ, ἐξ ὧν ἐξήρτηται, ὡς εἴπομεν, ἡ τε ὑγεία καὶ ὁ καλλωπισμὸς τῆς πόλεως.

Εὐγενῆς ἦτο λοιπὸν ἡ πράξις τοῦ κ. Μενελάου Νεγρεπόντη, ὅστις κατέθετο εἰς χεῖρας τῆς συντάξεως τοῦ "Αἰῶνος" δεκάκις χιλίας δραχμάς, ὧν 4000 προώρισεν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἀσθενῶν τῆς πόλεως, 3000 ὡς ἀρχὴν συνδρομῆς εἰς ἀποζημιώσιν τοῦ μηχανικοῦ ὃν ὁ δήμος μελετᾷ νὰ προσκαλέσῃ ἐκ Παρισίων, καὶ 3000 ὡς συνδρομὴν διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑπονόμων πρὸς ἀπαγωγὴν τῶν ἀκαθαρσιῶν τῆς πόλεως εἰς τὴν θάλασσαν.

Προχθὲς ἐπερατώθη ἡ προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν προσφορῶν τῶν διαφόρων ἑταιρειῶν αἰτινες ἀναλαμβάνουσι τὴν κατασκευὴν τῶν ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Πάτρας καὶ ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Λάρισσαν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν. Ἐκ τῶν τριῶν ἑταιρειῶν, αἰτινες συνηγωνίσθησαν, συμπερωτάται ἐκρίθησαν αἱ προτάσεις τῆς γαλλικῆς ἑταιρείας LESCANNES PERDOUX, ἀντιπροσωπευομένης ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ κυρίου Κυρίκου. Ἡ ἑταιρεία αὕτη ἀναλαμβάνει τὴν μὲν ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Πάτρας γραμμὴν ἀντὶ φράγκων 41,160,000, τὴν δ' ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Λάρισσαν ἀντὶ φρ. 67,427,000. Ἀπέναντι τοῦ ποσοῦ τούτου, ἐν συνόλῳ 108½ ἑκατομμ., ἡ κυβέρνησις θὰ ἐγγυηθῇ τόκον 5%. Ἡ ἑταιρεία ἀναλαμβάνει ἐπ' ἴσους ἄνευ ἰδιαίτερον ἐγγυήσεων γραμμὴν ἀπλὴν ἀπὸ Κορίνθου εἰς Ναύπλιον καὶ ἑτέραν ἀπὸ Λαρίσεως εἰς Βῶλον. Τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἐγκρίναν τὴν προσφορὰν ταύτης τῆς ἑταιρείας διέταξε τὸν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργῶν νὰ προβῇ εἰς σύναψιν καὶ ὑπογραφήν τῆς συμβάσεως. Θεωρῶ ὅμως περιττὸν νὰ προσθέσω τὴν σήμερον εἰς τὴν εὐχάριστον ἀγγελίαν τῆς συνάψεως τῆς πρώτης ταύτης σιδηροδρομικῆς

συμβάσεως. Τὰ μέλλοντα νὰ προκύψωσιν ἐντεῦθεν ἀγαθὰ εἶνε αὐτονόητα, ἄν, ὡς ἐλπίζομεν, ἡ ἑταιρεία μείνη πιστὴ καὶ δυναθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ὑποχρέωσεις, ἄς ἀναλαβάνει. Τύχη ἀγαθῇ! Καλλιὰς.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.

(μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 133.)

Βραχὺς πρόλογος. Εἴμεθα θέθαιοι ὅτι εὐχαριστοῦμεν τοὺς ἐν Βουλγαρίᾳ συνδρομητὰς τοῦ "Ἐσπέρου", δημοσιεύοντες εἰκόνας τινὰς μετὰ συντόμου περιγραφῆς πόλεων τινῶν καὶ θέσεων τῆς χώρας ταύτης, περὶ ἧς τοσαῦτα ἐπ' ἐσχάτων ἐγράφησαν ὑπὸ πολιτικῆν ἔποψιν. Ἡμεῖς τὴν πολιτικὴν οὐδόλων θίγομεν καὶ ἀφίνομεν τὴν φροντίδα ταύτην οἷς ἐντέτακται ὡς περιηγητὰι καὶ ἱστορικοὶ μόνον θέλομεν περιέλθει μέρη τινὰ ἀξιοσημείωτα. Ἐνταῦθα ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ εὕρεσις τοιούτων εἰκόνων δὲν ἦτο πρᾶγμα εὐκόλον, καὶ κατὰ τοῦτο ὑστερούμεθα τῶν εὐκολιῶν, ἄς ἔχουσι οἱ Εὐρωπαῖοι, οἱ εὕρισκοντες εἰκόνας τῶν ὠραιότερων αὐτῶν τοποθεσιῶν προχειρούς· ἡμεῖς οἱ Ἕλληγες, ἐπιθυμοῦντες νὰ παρουσιάσωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις ἀντικείμενα ἀμέσως ἐνδιαφέροντα αὐτοῦς, ὀφείλομεν τρόπον τινὰ νὰ μορφώσωμεν τὴν τοιαύτην ἡμῶν πινακοθήκην, ὅπερ καὶ κόπους πολλοὺς ἀπαιτεῖ καὶ δαπάνας μεγάλας· οὐχ ἦττον ὁμως θαρρόντως προβαίνομεν εἰς τὸ ἔργον ἡμῶν, ἔχοντες τὴν πεποίθησιν ὅτι διὰ τῆς θελήσεως τὰ πάντα κατορθοῦνται.

Καὶ ἐνταῦθα ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ συστήσωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις σύγγραμμα περὶ Βουλγαρίας νεώτατον γερμανιστὴ γεγραμμένον, τὸ ὁποῖον κατὰ βάθος πραγματεύεται περὶ τῆς νέας ταύτης ἡγεμονίας καὶ ὑπὸ γεωγραφικῆν, καὶ ὑπὸ ἱστορικῆν, καὶ ὑπὸ ἀρχαιολογικῆν καὶ πολιτικῆν ἔποψιν. Τὸ ἔργον τοῦτο, τρίτομον, φέρων τίτλον "Ἡ Βουλγαρία καὶ ὁ Αἶμος" ἐγράφη ὑπὸ τοῦ δοκιμοτάτου Κυρίου F. KANITZ, ἐξεδόθη δὲ πολυτελέστατα ἐν τῷ ἐν Λειψίᾳ ἐκδοτικῷ καταστήματι τοῦ Κυρίου HERMANN FRIES, ἐνθα καὶ πωλεῖται.

Ἐν παρόδῳ εἰρήσθω ὅτι ὁσονούπω τὸ σπουδαῖον τοῦτο σύγγραμμα θέλει μεταφρασθῇ καὶ ῥωσιστί. Δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐξεδίδετο καὶ ἐλληνιστὶ ἐν πολυτελεῖ ἐκδόσει; Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται, εἰς τῶν πλουσιῶν ὁμογενῶν, τῶν διαμενοντῶν ἐν Βουλγαρίᾳ, νὰ καταβάλῃ τὴν οὐκ ὑκαταφρόνητον δαπάνην.

Καὶ δὴ μεταβαίνομεν εἰς τὸ θέμα ἡμῶν καὶ δημοσιεύομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο εἰκόνας, ὧν ἡ μὲν παριστᾷ τὴν πόλιν Τύρνοβον, τὴν ἀρχαίαν τῆς Βουλγαρίας πρωτεύουσαν, ἡ δὲ τὴν ἐμπορικὴν πόλιν Ρουστσοῦκιον παρὰ τὸν Δουναβίον.

Α. ΤΟ ΤΥΡΝΟΒΟΝ.

Τὸ Τύρνοβον, ἡ ἀρχαία πρωτεύουσα τῆς Βουλγαρίας, ἡ κοιτις τῆς σλαβο-βουλγαρικῆς δυναστείας τῶν Σισμανιδῶν, κεῖται ἐν θέσει γραφικωτάτῃ, σχεδὸν εἰπεῖν καταπληκτικῇ. Ἦδη ὁ Βουλγαρικὸς Χωνιάτης, ὁ ἐν γένει ὀλίγον ἐνθουσιαζόμενος διὰ τὰς καλλιόνας τῆς φύσεως, μετὰ θαυμασμοῦ ἀναφέρει περὶ τῆς θέσεως ταύτης. Εἰς τὸν ἐρχόμενον μάλιστα διὰ τῆς ἀρχαίας τοῦ Ρουστσοῦκιου ὁδοῦ τὸ ἐκτεταμένον πανόραμα τοῦ Τύρνοβου παρουσιάζεται ἐν ὄλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ του. Ἐπὶ τοῦ "ὄρους τοῦ ἀετοῦ" λεγομένου, παρὰ τὴν ἀριστερὰν τῆς Ἰάντρας ὄχθην, ἐκτείνεται ἡ χριστιανικὴ συνοικία· αἱ οἰκίαι ἀνέρχονται κλιμακῶδὸν τὸ ὕψωμα· αἱ ὁδοὶ εἰσὶ στεναῖ, καὶ ἕνεκα τῆς μεγάλης τῶν οἰκοπέδων τιμῆς αἱ οἰκίαι εἶναι ὕψηλαί, πρᾶγμα κάπως ἀσυνειθιστον εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα. Ἐκ τοῦ μέσου τοῦ συγχυμένου σωροῦ τῶν οἰκιῶν ὕψεται ὁ ναὸς τῶν Ἀποστόλων τῶν Σλάβων, Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἡ μετρούφρων τοῦ ἀρχιεπισκόπου Τύρνοβου κατοικία. Πάλιν κλιμακῶδὸν ἀνέρχεται καὶ ἡ συνοικία τῶν Βουλγάρων καὶ Τούρκων, ἧς τὸ κέντρον ἀποτελεῖ τὸ ἄλλοτε διοικητήριον. Τέλος δὲ πρὸς ἀνατολὰς ἐκτείνεται καὶ ἄλλη συνοικία, φθάνουσα μέχρι

τῆς γεφύρας Φερὸν μπετὴ καὶ περιλαμβάνουσα τὰς καλλιτέρας τῆς πόλεως οἰκοδομὰς. Ὅπισθεν τῆς συνοικίας ταύτης ὕψεται περιεργος φυσικὸς βράχος, ἐφ' οὗ ἦτο ἄλλοτε τὸ μέγαρον τῶν βασιλέων τῆς Βουλγαρίας.

Τοιαύτην περίπου ὕψιν παρουσιάζει τὸ Τύρνοβον, ἡ πάντοτε ἀγαπητὴ τοῖς Βουλγάροις ἀρχαία μητρόπολις, ἧς πολλὰς ὑπέστη τῆς τύχης περιπετείας καὶ πολλὰκις ἤλλαξε κυρίους.

Πρὸ μιᾶς ἀκόμῃ ἑκατονταετηρίδος τὰ ὑφαντήρια τοῦ Τύρνοβου ἦσαν σημαντικὰ καὶ ἐπισηγίλουν χιλιάδας ἀνθρώπων· σήμερον ἡ βιομηχανία αὕτη ἐκτείνεται μάλλον πρὸς τὸ Γάβροβον, τὸ Βέβροβον καὶ πρὸς ἄλλας πόλεις θαυότερον πρὸς τὸν Αἶμον κειμένης· οὐχ ἦττον ὁμως καὶ τὸ Τύρνοβον ἔχει πλουσίας ἀποθήκας ὑφασμάτων καὶ προμηθεῖαι αὐτὰ εἰς ὅλα τὰ περίχωρα.

Ἀρχαία τις παράδοσις λέγει ὅτι τὸ Τύρνοβον ἐκτίσθη ὑπὸ γιγάντων· τὰ σημερινὰ ὁμως τεῖχη ἐμφαίνουσι μάλλον τουρκικὴν καταγωγὴν. Ὁ Τούρκος ἱστορικὸς Χατζὴ Κάλφας οὕτω περιγράφει τὴν ἀκρόπολιν τοῦ Τύρνοβου· "Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ὕψεται ἐξάγωνον φρούριον ἐξ ὀγκολίθων ἐκτισμένον καὶ ἔχον πέντε πύργους. Ἡ Ἰάντρα περιβάλλει αὐτὸ καὶ διὰ τῶν δύο πύργων συγκοινωνεῖ μετὸν ποταμὸν." Ἐκ τοῦ φρουρίου τούτου ὀλίγιστα μόνον ἴχνη σώζονται σήμερον. Τὸν ἐπιθυμοῦντα ἐκτενεστέραν περιγραφὴν τῆς περιέργου ταύτης πόλεως παραπέμπομεν εἰς τὸ ἄνω μνημονεῦθὲν σύγγραμμα τοῦ κ. F. KANITZ.

Β. ΤΟ ΡΟΥΣΤΣΟΥΚΙΟΝ.

Ὡς ὅλαι αἱ παρίστριοι πόλεις τῆς Βουλγαρίας κεῖται καὶ τὸ Ρουστσοῦκιον ἐπὶ μικροῦ ποταμοῦ, τοῦ Λὸμ, ὅστις περιβρέχει μόνον τὸ δυτικὸν τῆς πόλεως μέρος, ἐν ᾗ κατοικοῦσιν οἱ ἔχοντες ἀνάγκην ἀφθόνου ὕδατος βιομήχανοι, θυροσέψαι, χροιστῶλαι, ἀλιεῖς. Τὸ κατ' αὐτὸ κέντρον τῆς πόλεως εἶναι ὅπου κεῖται τὸ διοικητήριον, οἱ στρατώνες, τὰ 29 τσαμίια μετὰ 20 μιναρέδες. Ἦδη ἀπὸ τῆς ὄχθης τοῦ Δουναβίου βλέπων τις πρὸς τὸ ὑψηλότερον τοῦτο μέρος εὕρισκει οἰκίας ὅλως εὐρωπαϊκῆς κατασκευῆς, καὶ ἐν γένει οἰκοδομὰς ἀξίας λόγου, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ τὰ προξενεῖα. Πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος ἐν μέσῳ πυκνῆς φυτείας κεῖται φρούριον ὄχυρον. Πολλὰ ὀφείλει ἡ πόλις τοῦ Ρουστσοῦκιου εἰς τὸν Μιδάτ πασᾶν, ὅστις διοικητῆς ὦν ἄλλοτε ἐπροσπάθησε μετὰ τὸ ἀναμορφωτικὸν αὐτοῦ πνεῦμα νὰ δώσῃ χροιάν εὐρωπαϊκῆν εἰς τὰς διαφόρους τῆς πόλεως συνοικίας. Ἐπὶ Μιδάτ πασᾶ εἶχεν ἀρχίσει καὶ ἡ κατασκευὴ λιθίνης προκομαίας, ἧς ὁμως ἐμεινεν ἡμιτελής κατὰ τὸ τουρκικὸν σύστημα "πάντοτε ἄρχίζουσι οὐδέποτε ὁμως νὰ τελειοῦν". Ἐκ τῶν τσαμίων τὸ ὠραιότερον εἶναι τὸ λεγόμενον μπαϊρακλή τσαμί (τὸ τσαμίον τῆς σημαίας) διὸ ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἐπ' αὐτοῦ ὕψου τὴν μεσημβρίαν σημαία.

Ὅτι ἡ πόλις εἶναι καὶ ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος εἶναι γνωστόν· ἱατροὶ, δικηγόροι, φαρμακοποιοὶ, ξενοδοχοὶ εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξένοι, Ἕλληγες, Ἀρμένιοι, Ρωμοῦνοι.

Ὅτι ὁμως καθιστᾷ τὸ Ρουστσοῦκιον πράγματι ὠραῖον εἶναι τὰ περίχωρα, καὶ τοῦτο ὁμολογεῖται ὑφ' ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν περιηγητῶν. Ἐκδρομὴ διὰ τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὸ ἀπέναντι κείμενον Γιούργεβον, ἐκδρομαὶ ἐφ' ἀμάξης ἢ ἐφ' ἵππων πρὸς τὴν ὠραίαν κοιλάδα τοῦ Λὸμ καὶ πρὸς τοὺς λαμπροὺς κήπους τῆς Παζαρβόδας, εἰσὶ πράγματι τερπνύτατα.

Τὸ Ρουστσοῦκιον ἦτο ἀνεκάθεν πόλις ὄχυρά· ἐπὶ Ρωμαίων ἦδη ἀπετέλει ἐν τῶν ὄχυρῶν διαμερισμάτων τῆς παριστρίου Μοισίας. Πιθανώτατον δὲ εἶναι ὅτι τὸ Ρουστσοῦκιον εἶναι ἢ ἀρχαία Seraginta-prista, ἢ ὁ Πτολεμαῖος καλεῖ "Πρίστα Πόλιν". Κατόπιν ἐξέπεσεν ἡ σημασία αὐτοῦ ὡς φρουρίου, μέχρις οὗ οἱ Τούρκοι κατακτήσαντες τὴν πόλιν τῇ ἔδωκεν πάλιν σημασίαν τινὰ. Ὁ ἄνω μνησθεὶς Χατζὴ Κάλφας ἀναφέρει, ὅτι τὸ Ρουστσοῦκιον εἶχε πρότερον φρούριον, ἀνακινισθὲν ὑπὸ τοῦ Μουρτέσα πασᾶ. Ἴσως ἴστατο τὸ φρούριον τοῦτο ὅπου εἶναι σήμερον τὸ λοιμοκαθατήριον,

διότι εκεί απαντώνται λείψανα ἀρχαίων τειχῶν καὶ ἐπάλξεων. Τῷ 1810 οἱ Ῥώσοι ἐκυρίευσαν κατὰ πρῶτον τὴν πόλιν καὶ τῷ 1811 κατεδάφισαν, πρὶν τὴν ἐκκενώσωσι, τὸ φρούριον. Κατόπιν πολλάκις ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νάνευξεν ἐνταῦθα σπουδαῖα ἔργα ἀμυντικά, ἀλλ' αἱ μὲν δαπάναι ἐψηφίζοντο, τὰ ἔργα δὲ μὴ ἐξετελοῦντο. Μόλις κατὰ τὸν τελευταῖον Ῥωσο-τουρκικὸν πόλεμον ἐγένοντό τινα ἄξια λόγου.

Σήμερον ἡ σημασία τῆς πόλεως, ὑπὸ χριστιανικὴν διατελοῦσης κυβερνήσιν, αὐξάνει καθ' ἐκάστην, θέλει δὲ περιέλθει εἰς μεγάλην ἀκμὴν ἐὰν ἐκτελεσθῇ τὸ σχέδιον τῆς κατασκευῆς στερεᾶς γεφύρας, ἧτις νὰ ἐνόνη τὰς σιδηροδρομικὰς τῆς Βουλγαρίας γραμμὰς μετὰ τὰς γραμμὰς τῆς Ῥωμανίας καὶ ὡς ἐκ τούτου μετὰ τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης.

ΤΟ GIESSHÜBL-PUCHSTEIN

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ KARLSBAD EN BOHMIA.

(μετ' εἰκόνας, ἄρα σελ. 137).

Ὀλίγοι θεδαῖοι τῶν κατ' ἔτος ἐπισκεπτομένων τὰς ἰαματικὰς ἐν KARLSBAD πηγὰς δὲν ἐπεσεύθησαν, ἔστω καὶ χάριν περιεργείας ἀπλῶς, τὴν ὄντως μαγευτικὴν θέσιν GIESSHÜBL-PUCHSTEIN, ἧς τὴν εἰκόνα παραθέτομεν σήμερον.

Ἡ Ῥωμαντικὴ αὕτη τοποθεσία, ὀλίγον τῆς πόλεως ἀπέχουσα, ἦτο πρὸ πενήκοντα ἐτῶν ἔρημος· μικρὸς μόνον οἰκίσκος εὕρισκετο ἐκεῖ, χρησιμεύων ὡς κατάλυμα εἰς τινὰς τῶν ἐπιθυμούντων νὰ παρατείνωσι καὶ μετὰ τὴν θεραπείαν τῶν τὴν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα διαμονήν. Ἐνταῦθα, ἐν τῷ ἡσυχῷ τούτῳ ἀναχωρητηρίῳ παρέμενε συνήθως ἡμέρας τινὰς καὶ ὁ ἀείμνηστος τῆς Ἑλλάδος βασιλεὺς Ὁθων, ὁσάκις ἠναγκάζετο νὰ ποιῆται χρῆσιν τῶν ἰαματικῶν τοῦ KARLSBAD ὑδάτων. Ἐν μέσῳ συστικῶν κήπων παρὰ τοὺς πρόποδας λόφου δενδροστολιστοῦ ἀναθρύει ἡ πηγὴ, ἧτις εἰς τιμὴν τοῦ βασιλέως ἐκείνου, ἡ πηγὴ τοῦ Ὁθωνος ὠνομάσθη. Ἀπὸ τῆς πηγῆς δὲ ταύτης ἐκτείνεται ἐλεύθερος ὁ ὄφθαλμὸς πρὸς τὴν ὠραίαν τοῦ EGGER πεδιάδα καὶ πρὸς τὰ χαριέστατα τῶν λουτρῶν τούτων καταστήματα· διότι σήμερον ἡ ἄλλοτε ἔρημος τοποθεσία κοσμεῖται διὰ πλείστον ἔργων κομψοτάτων οἰκιῶν, αἵτινες διὰ μέσου τῶν δένδρων δεικνύουσι τὰς λευκὰς αὐτῶν προσόψεις. Σήμερον αἱ δύσβατοι ἀτραποὶ διὰ μέσου ἀγρῶν καὶ δασῶν ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ καλῶς διατηρουμένων ὁδῶν, προσκαλουσῶν εἰς μακροὺς περιπάτους, κυρίως κατὰ τὸ φθινόπωρον, ὅτε ἡ φύσις, θέλουσα φαίνεται ἐκ προκαταβολῆς ἢ ἀποζημιώσῃ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τοὺς ἐπερχομένους μελαγχολικοὺς τοῦ χειμῶνος μῆνας, στέφεται μετὰ τὸ ἰλαρώτερον τῆς μειδίαμα καὶ περιβάλλεται μετὰ τὸ ἐλκυστικώτερον τῆς ἔνδομα.

Ὅλαι αἱ θελιτώσεις αὗται, αἱ ἀναπαύσεις καὶ αἱ διακομῆσεις ὀφείλονται εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ ἰδιοκτήτου, τοῦ αὐτοκρατορικοῦ συμβούλου Κυρίου MATTONI, ἀνδρὸς νοήμονος καὶ δραστηρίου, ὅστις οὐδὲ κόπων ἐφέισθη οὐδὲ χρημάτων, ὅπως καταστήσῃ τὸ μέρος τοῦτο διαμονὴν καὶ ἀναπαυτικὴν καὶ ὑφ' ἑλατὰς τὰς ἐπιόψεις τερπνὴν. Ἀλλ' ὁ ἰδιοκτήτης δὲν περιωρίσθη εἰς τοῦτο μόνον, ἀλλ' ἀνέπτυξε τὴν ἐξαγωγήν καὶ διάδοσιν τῶν ἰαματικῶν τούτων ὑδάτων ἐφ' ἕλην τὴν ὑψηλίαν εἰς θαμνὸν ἀπαρδείγματος. Οἱ ἐπίμενοι ἀριθμοὶ λαλοῦσι πειστικώτατα. Ἐν ἔτει 1805 ἀπεστάλησαν 80 χιλ. φιαλῶν, ἐν ἔτει 1834 150 χιλιάδες καὶ σήμερον ὁ κ. MATTONI ἐξάγει καὶ ἀποστέλλει 3 ἑκατομμ. φιαλῶν. Ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν 6 ὑπαλλήλων 150 ἐργάται εἰσὶ καθ' ἕνα τὸ ἔτος ἐνσχολημένοι εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην. Ὁ τόπος τῆς καταναλώσεως τοῦ ὑδάτος τούτου εἶναι ἐν πρώτοις ἡ Αὐстро-Ὁγγαρία· ἡ Πράγα, ἡ Βουδαπέστη, ἡ πόλις LINZ λαμβάνουσι καθ' ἐκάστην μίαν ὀλόκληρον σιδηροδρομικὴν ἀμαξάν (βαγόνιον) πλήρη τοιούτων

φιαλῶν, ἡ δὲ Βιέννη λαμβάνει τρεῖς ἀμάξας καθ' ἐκάστην. Τακτικαὶ δὲ ἀποστολαὶ γίνονται εἰς Ῥωμανίαν, εἰς τὰς Ῥωσικὰς πόλεις, κυρίως εἰς Ὁδησσὸν, εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐν Ἀμερικῇ καὶ Αὐστραλίᾳ, ὡς καὶ εἰς πλείστα ἄλλα μέρη, ἰδρύθησαν ἀποθήκαι τοῦ ὑδάτος τούτου.

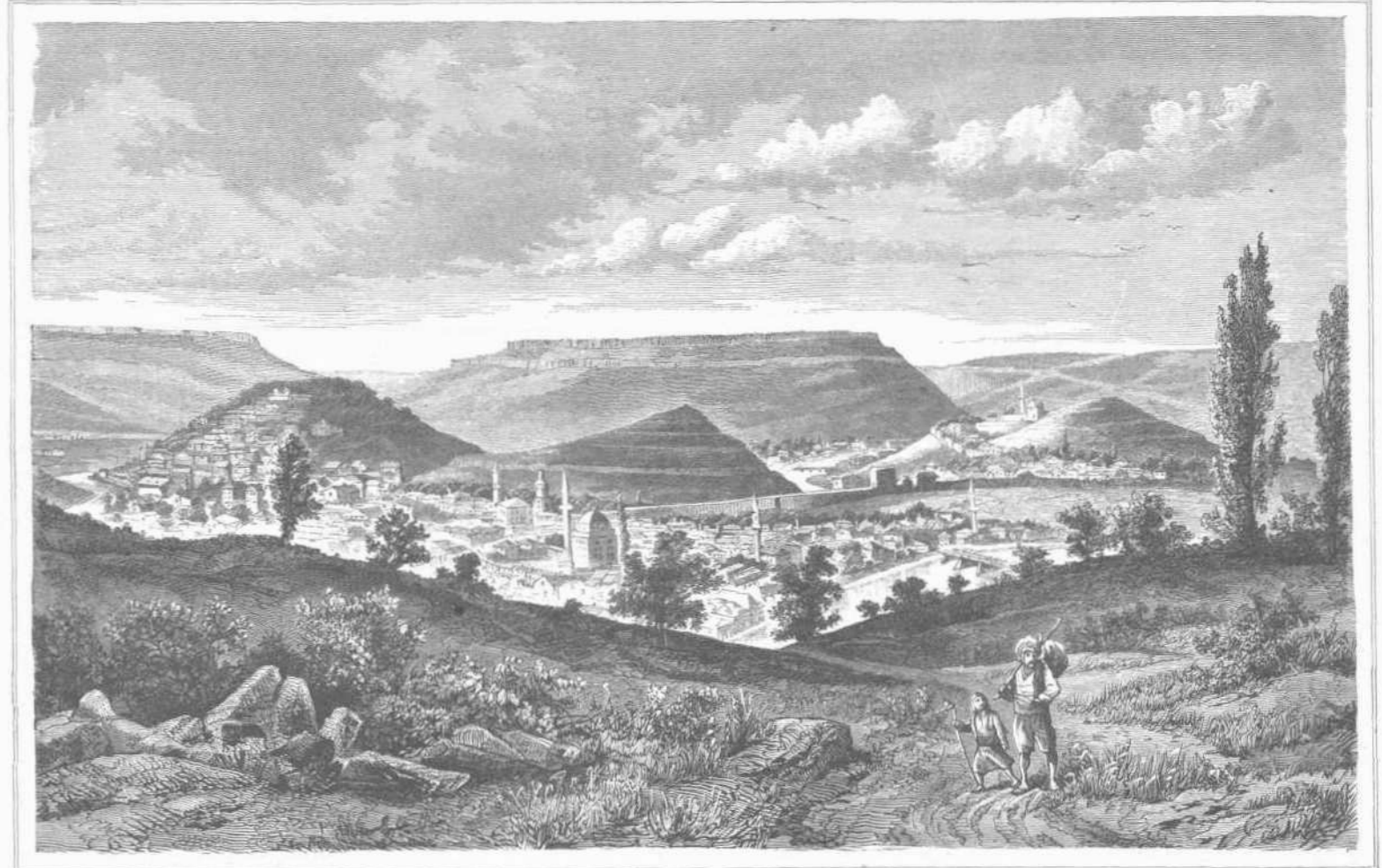
Ἡ κυρίως ἀξία τοῦ ὑδάτος τοῦ GIESSHÜBL εἶναι, ὅτι εἶναι ἀπηλλαγμένον τῆς ἀλμυρᾶς ἢ πικρᾶς γεύσεως ἄλλων ἰαματικῶν ὑδάτων, καὶ ὅτι πίνεται ὡς τὸ διαυγέστατον καὶ δροσερώτατον πηγῆσιον ὕδωρ, ὠφελεῖ δὲ τὰ μάλιστα εἰς τὴν πέψιν. Περὶ τῶν ὑδάτων τούτων ὑπάρχουσι πλείστα ὄσα ἰατρικὰ ἐκθέσεις.

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ" ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑΙ.

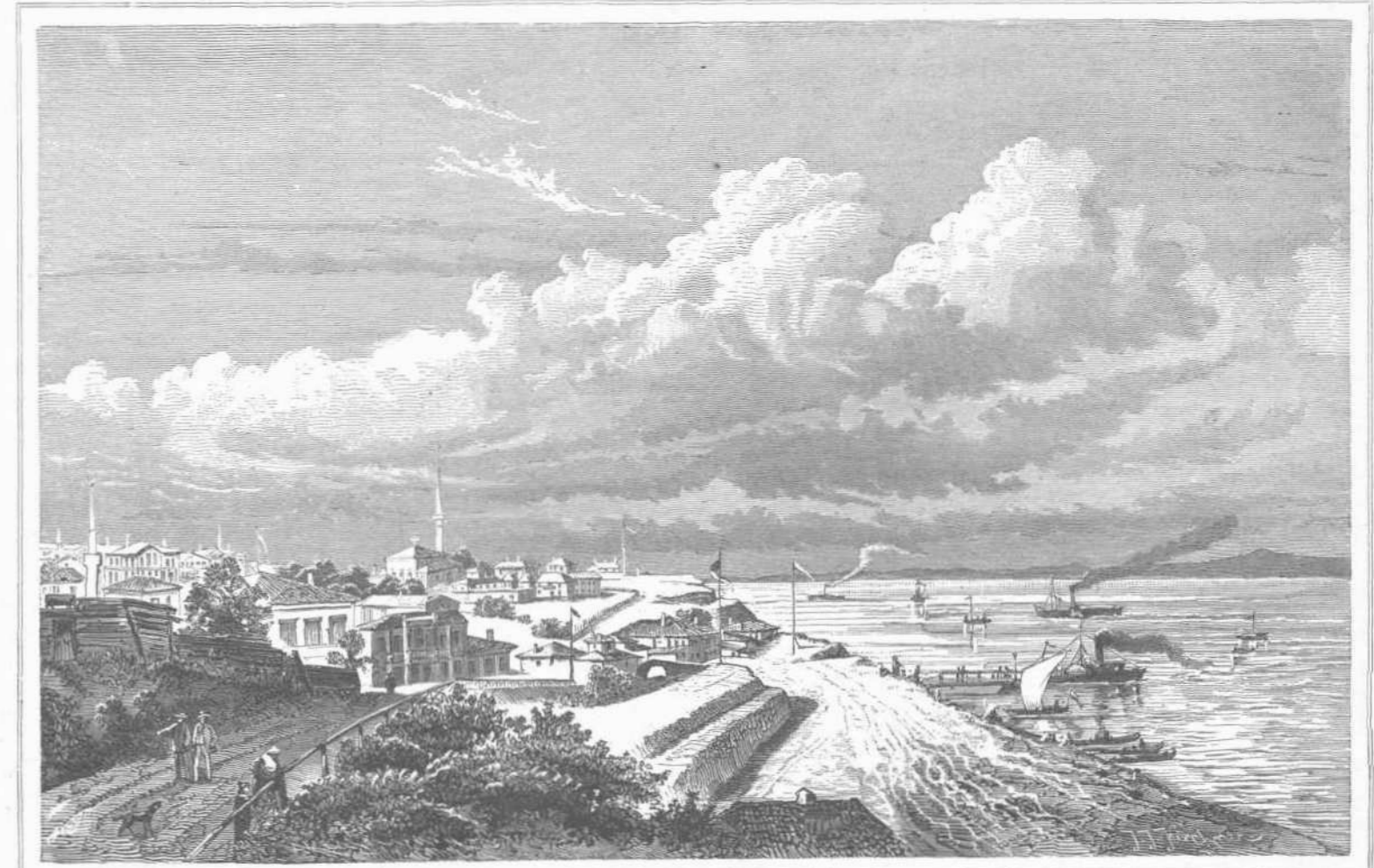
Ἐν τῶν ἰδρυμάτων, τὰ ὅποια πράγματι περιποιοῦσι τιμὴν εἰς τὸ ἔθνος μας καὶ τὸ ὅποιον ἀθροῦδος καὶ μετὰ θρησκευτικῆς ἀφοσιώσεως ἐκτελεῖ τὸν εὐεργετικὸν αὐτοῦ προορισμὸν, εἶναι τὸ ἐν Κερκύρᾳ πρὸ δεκαετίας συστήθην "Ἐκπαιδευτήριον Καποδιστρίας", διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου καθηγητοῦ Κυρίου Λεωνίδου Βλάχου.

Τὸ Ἐκπαιδευτήριον τοῦτο συντηρεῖ Συνδιδασκικὸν ἢ Προκαταρκτικὸν τμήμα κατὰ τὴν νεωτάτην μέθοδον, Ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ Γυμνάσιον. Διδάσκονται δ' ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ὑπὸ τῶν νόμων τοῦ Κράτους ἐπιβαλλόμενα μαθήματα, πρὸς δὲ καὶ εὐρωπαϊκὰ γλῶσσαι κατὰ θεωρίαν καὶ πράξιν, ἡ μὲν γαλλικὴ, ἰταλικὴ καὶ γερμανικὴ ὑποχρεωτικῶς, ἡ δὲ ἀγγλικὴ κατὰ βούλησιν. Πρῶτον τὸ Ἐκπαιδευτήριον τοῦτο ἐν Ἑλλάδι ἀνέδειξε τὰς ὠραίας τέχνας μάθημα ὑποχρεωτικόν. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου συνίσταται ἐκ δεκαοκτῶ καθηγητῶν, ἐλληνοδιδασκάλων, δημοδιδασκάλων καὶ ἐπιμελητῶν, διατελεῖ δὲ ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἐνδελεχῆ ἐπαγρύπνησιν τοῦ διευθυντοῦ Κ^ο Βλάχου. Τὸ οἶκημα κεῖται ἐν θέσει εὐαέρῳ καὶ λαμπροτάτῃ. Ἡ μουσικὴ, φωνητικὴ τε καὶ ὄργανικὴ, ὁ χορὸς, ἡ γυμναστικὴ διδάσκονται ὑπὸ ἐιδικῶν διδασκάλων. Τὸ Ἐκπαιδευτήριον ἐτιμήθη ἐν ἔτει 1876 κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῶν Ὀλυμπίων διὰ θραβείου, τῷ δὲ διευθυντῇ αὐτοῦ Κ^ο Βλάχῳ ἀπενεμήθη τῷ 1880 ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Τρικοῦπης ὁ σταυρὸς τοῦ Σωτήρος.

Κατ' ἔτος ὁ διευθυντὴς ἐκφωνεῖ κατὰ τὰς ἐξετάσεις λόγον ἐμβριθῆ, ἐν ᾧ ἐκθέτων τὰς προόδους τῶν μαθητῶν του, δίδει εἰς τοὺς νέους συμβουλὰς πολυτίμους καὶ πατριωτικὰς. Εἰς ἀπόδειξιν τούτου παραθέτομεν ἐνταῦθα μικρὰν περιχοπὴν ἐνός τῶν λόγων τούτων, ἀναφερομένην εἰς τὸν πατριωτισμὸν. "Ἡ οἰκογένεια καὶ τὸ σχολεῖον, λέγει ὁ διευθυντὴς, πρέπει νὰ διδάσκωσι, πῶς δύναται τις ν' ἀποθῇ ὠφέλιμος τῇ ἰδιαιτέρᾳ Πατρίδι. Ἐν αὐτοῖς οἱ νέοι πρέπει νὰ μανθάνωσι, πῶς ν' ἀποδώσι πατριῶται ἀγαθοί, δυνάμενοι νὰ τιμῶσι καὶ δοξάσωσιν ἀληθῶς τὴν πατρίδα. Ἐγκαίρως πρέπει ν' ἀναπτύσσονται πρὸς τοὺς παῖδας, εἰς τί συνίσταται ὁ ἀληθὴς πατριωτισμὸς, ἵνα καὶ ἐγκαίρως οὗτοι πεισθῶσιν, ὅτι ἡ ἀγάπη τῆς Πατρίδος δὲν πρέπει νὰ ἐξωτερικεύεται μόνον διὰ λόγων καὶ ζητωκραυγῶν, ἀλλ' ὅτι αὕτη ἰδίως συνίσταται εἰς τὸ ἐναρτέως καὶ ἐντίμως ἐργάζεσθαι, εἰς τὸ ἀπαρνεῖσθαι ἑαυτὸν καὶ τὸ ἴδιον συμφέρον πρὸ τοῦ συμφέροντος τοῦ δημοσίου. Πρὸς τὴν πολιτικὴν διαμόρφωσιν μέσον αποτελεσματικὸν εἶναι τὸ ὑπενομιεῖν συνεχῶς τὰς ἀρετὰς ἐκείνων, οἵτινες ἠγωνίσθησαν ἐν παντὶ χρόνῳ καὶ τόπῳ, ὅπως ἡ Πατρίς προσκτήσῃται δόξαν καὶ κλέος· συμφέρει τὸ δεικνύνειν πρὸς τοὺς παῖδας καὶ τὴν ἀτίμωσιν ἐκείνων, οἵτινες εἰργάσθησαν πρὸς βλάβην ἔθνικην, προσθέτων ὅμως εἰς τὴν διήγησιν τῶν συμβάντων παρατηρήσεις καταλλήλους, ἀναλόγους πάντοτε πρὸς τὴν διανοητικὴν τῆς ἡλικίας ἀνάπτυξιν."

ΤΟ ΤΙΡΝΟΒΟΝ.

ΤΟ ΠΟΤΑΜΟΤΙΣΙΟΝ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

ὑπὸ

ΓΑΙΤΟΥ.

(συνέχεια καὶ τέλος.)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΟΡΕΣΤΗΣ ἔνοπλος, καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΟΡΕΣΤΗΣ (πρὸς τὰ παρασκήνια).

Διπλοῦτε τὰς δυνάμεις. Ῥίπτετε αὐτοὺς ὀπίσω. Εἰς τὸ πλῆθος μὴ ἐνδιότατε. Μέχρι τοῦ πλοίου εἰς τὴν ἀδελφὴν κ' ἐμὲ ἀνοίξατε τὸν δρόμον. Ἐπροδόθημεν!

(τῇ Ἰφιγενείᾳ, μὴ βλέπων τὸν Βασιλέα.) Ἐλθέ. Οὐλίαν μόνον πρὸς φωγὴν σιγαμίαι. (Βλέπων τὸν Βασιλέα.)

ΘΟΑΣ (θέτων τὴν χεῖρα εἰς τὸ ἕϊφος).

Οὐδεὶς ἐμπρός μου φέρει ἀτιμώρητος γυμνὸν τὸ ἕϊφος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Φόνος καὶ ὀργή μὴ δεθλώσῃ τῆς Θεᾶς τὸ ἱερὸν. Τοῖς ὑπαυτοῖς σας ἀποχὴν προστάξατε. Ἡ ἀδελφὴ τὸ λέγει, ἡ ἰέρεια.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Τίς εἶν' ὁ ἀπειλοῦν μάς;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Σέβου ἐν αὐτῷ τὸν Βασιλέα, δεῦτερον πατέρα μου. Συγγνώμη, ἀδελφέ μου· ἀλλ' ἡ οὐκὴ καρδίᾳ πᾶσαν ἔθηκε τὴν τύχην μας εἰς χεῖράς του. Τῷ εἶπον τοὺς σκοποὺς ὁμῶν, κ' ἐκ προδοσίας τὴν ψυχὴν μου ἔσωσα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Καὶ τὸν ἀπόπλον ἐπιτρέπε' εἰρηκτικῶς;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Δὲν θ' ἀπαντήσω σιλῶν τὸν ἕϊφου σου.

ΟΡΕΣΤΗΣ (ἐπιστρέφων τὸ ἕϊφος του εἰς τὴν θήκη).

Ἰδοῦ, τὸ βλέπεις, σ' ὑπακούω· λάληρον.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

Οἱ ἀνωτέρω. ΠΥΛΛΑΔΗΣ, καὶ μετ' ὀλίγον ΑΡΚΑΣ.

(ἀμφότεροι ἐπιφρονεῖ.)

ΠΥΛΛΑΔΗΣ.

Μὴ χρονοτρίβει. Μόλις ἂν ἀντέχωσιν ἐξηγλημένοι οἱ ἡμέτεροι. Χωροῦν πρὸς τὴν ἀκτὴν βραδείως ὑπενδίδοντες. Τίς ἡγεμόνων συνάξει εἰς εἰς τὸν ἄνακτα κεφαλὴ τοῦ ἀνακτος!

ΑΡΚΑΣ.

Ἡρέμως, ὅπως σοὶ ἀρμόζει, Βασιλεῦ, πρὸ τῶν ἐχθρῶν σου ἴστασαι. Παιδεύεται ἀνοπερθέτως τούτων ἡ ἀθάβεια. Ὑποχωροῦσι κ' ἔχομεν τὸ πλοῖόν των. Εἰπέ κ' ἐπυρολόγηθ.

ΘΟΑΣ.

Εὐθὺς ἀπελθε! Διάταξον νὰ παύσων. Μὴ τις τὸν ἐχθρὸν θλάσῃ, ἐν ὅσῃ συνδιαλεγεύμεθα. (ὁ Ἄρκας ἀπέρχεται.)

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Τὸ δέχομαι. Ὡ φίλε, ἀπέλθε καὶ σὺ· τοὺς ἡμέτερούς σὺναξον. Προσεμίνατε ὅποιον τέλος οἱ Θεοὶ μᾶς ὤρισαν.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ. ΘΟΑΣ. ΟΡΕΣΤΗΣ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Καθησυχάσατέ με πρὶν ἀρχίσαι. Ἐριν φοβοῦμαι, ἂν δὲν κλίνῃς, Βασιλεῦ, τὸ οὐς εἰς τοῦ δικαίου πρῶτος τὴν φωνήν, σὺ δ', ἀδελφέ μου, ἂν δὲν θέσῃς χαλεινὸν εἰς τὰς ὀρμάς τῆς νέας ἡλικίας σου.

ΘΟΑΣ.

Ἀναγκάζω τὴν ὀργήν, ὡς εὐπροσπεῖ εἶν' εἰς τὸ γῆρας. Τίς ἀπόδειξις, εἰπέ, πῶς οὐδεῖς εἶσαι σὺ τοῦ Ἀγαμέμνονος, καὶ ἀδελφός τῆς;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Εἶν' αὐτὸ τὸ ἕϊφος τοῦ, δι' οὗ τῆς Τροίας τοὺς ἀνδρείους ἔκτειναν. Ἐκ τῶν χειρῶν λαθῶν τοῦ τοῦ φρονέως του, ἠόχηθ' ὅπως τὴν τοῦ ευρύνακτος τὴν ὀργήν, ἀνδρείαν, τόχην, ὅμως θάνατον ἐκείνου κρείττω, μὴ παράσχωσ' οἱ Θεοί. Ἐκλεῖον ἕνα τῶν ἀνδρείων σου· ἀπέναντί μου τάξον ἔνοπλον αὐτόν. Ὅπου ἐκτρέφει ἦρωας ἡ γῆ, οὐδεὶς ξένος αὐτῶν τοιαῦτα ἀπορρίπτεται.

ΘΟΑΣ.

Ἐδῶ δὲν εἶδ' εἰς ξένους τὸ πρόνομον ἀρχαίων ἔθους.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Τὸ εἶδος τοῦτο ἀπὸ τοῦδε, σὺ κ' ἐγὼ. Εὐγενεὶς πράξεις τὸν ἀρχόντων ὁ λαὸς μιμνήσκει, καὶ εἰς νόμους τὰς καθιερωθῶ. Οὐχὶ δὲ μόνον ὑπὲρ σωτηρίας μου, κ' ὑπὲρ τῶν ξένων, ξένος ἂν, θ' ἀγωνισθῶ. Ἄν πέσω, εἰδικάσθηθ' δι' ἐμοῦ αὐτῶν ἡ τύχη. ἂν νικήσω, τότε τὴν ἀκτὴν μήποτε ξένος ἐπιβῆ, χωρὶς γλυκοῦ ἀγάπης βλέμμα νὰ τὸν ὑποδέχηται, κ' ἐντεῦθεν ν' ἀποπέσει παραγορηθεὶς.

ΘΟΑΣ.

Ἀνάξιος, ὦ νῆε, δὲν μοὶ φαίνεται τῶν οὐς προγόνους λέγεις, ἐγκαυχώμενος. Πολυπληθεῖς ἀνδρεῖοι ἄμα κ' εὐγενεῖς μ' ἀκολουθοῦσι· πλὴν κ' ἐγὼ ἀκόμ' εἰμι εἰς ἡλικίαν νὰ μετρωμαί πρὸς ἐχθρούς. Νὰ σ' ἀπαντήσω ἔνοπλος, εἰμ' ἔτοιμος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ποσῶς, τῆς αἰματώδους ἐπιδείξεως δὲν εἶν' ἀνάγκη, Βασιλεῦ. Μὴ εἶψη, μή, Ἐμὲ, τὴν ἐμὴν τύχην ἐνθυμήθητι. Ναι, ἀποθανάτιζεις πόλεμος ἐξὸς τῶν ἀνδρῶν. Πίπτει· ἄσματα τὸν ψάλλουσι· τὰ δάκρυα τῆς χήρας πλὴν, τῶν ὄρφανῶν, τὰ βέροντ' ἀενάως, οἱ ἐπίγονοι δὲν τὰ μετροῦσι, καὶ σιγῶσ' οἱ ποιεῖται περὶ παγκαύστων καὶ νυκτῶν καὶ ἡμερῶν, καθ' ἃς ψυχὴ πενοῦσα τὸν οὐχόμενον ἀρραπασθέντα φίλον εἰς ἐπιστροφὴν ν' ἀνακαλέσῃ μάτην ἀναλίσκεται. Ἐγὼ αὐτὴ ἐπειθήν μερμηνησασα δεῖ ληστῷ ἀπάτη δὲν μὲ ἀποσπᾷ ἐξ ἀσφαλοῦς ἀσίου, ἵνα βίβῃ με εἰς τὴν δουλείαν. Ἀκριβὸς ἠρώτησα, ἠρῶνησα τὰ πάντα, τοῖς ἐξήγησα σημεῖα, καὶ ἐπίσθη ἡ καρδίᾳ μου. Ἰδέ, ἐνταῦθα ἔχ' ἡ χεῖρ ἡ δεξιὰ τριάζει τὸν σῆμα, δ' ἐκ γενετῆς παρετηρήθη εἰς αὐτόν, κ' ἠρμήνευσαν οἱ ἱερεῖς ὡς δαίγμα δεῖ δι' αὐτῆς θεινόν τι ἀεὶ πράξει. Ἐτε πείθει με

ἡ οὐκὴ αὐτὴ τῶν ὀφρῶν μεταδῶ. Ὅτε τὴν βρέφος, ζωηρὰ ὡς πάντοτε, ἀπρόσεκτος, ἀφῆκεν ἡ Ἥλέκτρ' αὐτόν νὰ πέσῃ, καὶ εἰς τρίπουν τότ' ἐκτόπησεν. Ἐκεῖνος εἶναι· καὶ τὴν ὁμοίεττα πρὸς τὸν πατέρα, τοὺς παλμούς τοῦ στήθους μου νὰ σ' ἀναφέρω πρὸς ἀπόδειξιν;

ΘΟΑΣ.

Καὶ ἂν ἀμφιβολίαν πᾶσαν ἔλωες, καὶ ἂν ἐντός μου τὴν ὀργὴν κατέστειλον, ν' ἀποφασίσουν πάλιν θεὰ ἔπραξε τὰ θεῖα. Ἡ εἰρήνη εἶν' ἀνεπίκτητος. Ἦλθον ἐκεῖνοι, — σὺ αὐτὴ τ' ὁμολογεῖς, — ν' ἀρπάσωσι τὸ θεῖον ἄγαλμα. Φρονεῖς δεῖ ἀδιαφόρως θεὰ τ' ἀνεχθῶ; Ὁ Ἕλληρ σπέρει βλέμμα πλεονεκτικόν εἰς τῶν θαρβάρων συναχῶς τοὺς θησαυρούς, ἕππους, παρθέτους, ἢ τὸ δέρας τοῦ χρυσοῦν. Εὐτυχῶς ὁμοῦ πάντοτε δὲν ἔφερον τὰ λάφυρα τῆς βίας καὶ τοῦ δόλου των.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Μὴ μᾶς χωρίζῃ, Βασιλεῦ, τὸ ἄγαλμα. Γνωρίζω τώρα τὴν ἀπάτην ἢν Θεὸς περὶ τὴν κεφαλὴν μας συνεπόκνωσεν, ὅπου ἐξήτουν συμβουλήν, ἀπαλαγὴν τῶν Ἐρινύων, τῆς διώξεως αὐτῶν, καὶ ὁ Θεὸς ἐνταῦθα μ' ἐπαίψεν, εἰπὼν· "τὴν ἀδελφὴν ἂν φέρῃς ἐκ τοῦ ἱεροῦ" "τοῦ ἐν Ταυρίδι, ὅπου μένει ἄκουσα, "εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπαλόθῃς τῆς ἀράς." Τὴν ἀδελφὴν ἐνόησον τοῦ Ἀπόλλωνος λέγοντος ταῦτα· ἀλλ' αὐτὸς ἐνόησέ. Ἡ αὐστηρὰ ἐλύθη πέδη, κ' εἰς τοὺς σοῦς σὺ ἀπεδόθης, ἱερά! Μὲ ἤγγισας καὶ ἱατρῆσθη. Εἰς τοὺς φίλους κόλπους σου γαμψώνυχος ἡ νόσος μὲ κατέλαβε τὸ τελευταῖον, κ' ἔσπευσ τὸν μυελὸν αὐτῶν μου τῶν ὀστέων· εἶτα δ' ἔφυγεν ὡς ὕψις εἰς τὸν αἴθρ. Ἦδη διὰ σοῦ τὸ εὐρὸν θέλω πάλιν τῆς ἡμέρας φῶς. Τῆς Θεᾶς τὴν βουλήν προσλάμπει μοι λαμπρὰ, ὦραϊ! Ὡς εἰκόνα ἱερὰν εἰς τὴν προσδέει τύχα πόλεως Θεῶν μυστηριώδους λόγος, οὐ ἀφῆρπασε τοῦ οἴκου ἡ προστασία, κ' ἐπεφύλαξεν ἐντός ὁσίας σιωπῆς, ὅπως σωθῆ, κ' ἀδελφός σου διὰ σοῦ κ' οἰ σὺν αὐτῷ.

Ἄπολεσθεῖσα ἐκ τῆς γῆς ἐφαίνετο ἡ σωτηρία· μᾶς τὴν φέρεις ὄμοῦ σὺ. Παράδος τῇ εἰρήνῃ τὴν καρδίαν σου, ὦ Ἄναξ. Μὴ κωλύῃς τὴν ἐξέγερσιν αὐτὴ τοῦ οἴκου νὰ τελέσῃ τοῦ πατρὸς, εἰς τὰς στοὰς του νὰ μὲ φέρῃ καθαρὰ καὶ νὰ μοὶ δώσῃ τὸ ἀρχαῖον στέμμα μας. Ἦν εὐλογίαν σ' ἔφερον ἀνάμεινον, τὸ πρῶτον δικαῖόν μου ἀναγνώρισον. Βία καὶ δόλος, τῶν ἀνδρῶν ἡ εὐκλεία, ὑπὸ τοῦ φιλαλήθους στόματος αὐτῆς, τῆς εὐγενοῦς καρδίας, κατηργήθησαν, κ' ἐμπροσθοῦν καθαρὰ καὶ οὐκὴ πρὸς γενναίωρον ἄνδρα ἀνταμιβεῖται.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Τὴν ὑπεσῆθῃς ἐνθυμήθητι. Αὐτὸς ὁ εὐθύς λόγος, ὁ πιστὸς, τὴν φρένα σου ἄς θέξῃ. Ὡ! ἰδὲ μάς! Εἶναι σπᾶνα αἱ ἀφορμαὶ πρὸς πρᾶξιν οὕτως εὐγενῆ. Δὲν θ' ἀρνηθῆς· ταχέως συγκατάνευσον.

ΘΟΑΣ.

Ἀπέλθετε. Μὴ οὕτως, ὄχι, Βασιλεῦ! Ὅργιλον δὲν σ' ἀφήνω ἀνευλόγητος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ὡ! μὴ μᾶς ἐξορίζῃς. Ἄς δεθῇ δεσμός ἐνείας μεταδῶ. Ὄσω μένομεν ἀχώριστοι. Ὡ φίλος μ' ἦρον ὁ πατὴρ πολυτίμος· ἐπίσης μ' εἶσαι φίλτατος, κ' ἐβρίζωμένον μένει τοῦτο ἐν ἐμοί. Ἄν τοῦ λαοῦ σου καὶ ὁ ἔσχατος ποτε μ' ἐπαναφέρῃ εἰς τὰ ὦτα τῆς φωνῆς τὸν γνωστὸν τόνον, ἐν εἰδῶ συνήθισα, τὸ ἐνδομά σας εἰς ἐπαίτην ἂν ἰδῶ, ὡς Θεὸν τοῦτον θὰ τὸν ὑποδέχομαι, θεὰ τῷ στρώσω μόνῃ μου τὴν κλίνην του, ἔθραν πληροῖν θὰ τῷ στήνῳ τοῦ πορῶς, καὶ περὶ σοῦ καὶ μόνου θὰ τὸν ἐρωτῶ. Ἄς σ' ἀποδώσω οἱ Θεοὶ τῶν ἔργων σου, τῆς ἀγαθότητός σου αἶον μισθόν. Χαῖρε. Ὡ, στράφου πρὸς ἡμᾶς, καὶ χωρισμοῦ ἡγίαν λέξιν κ' εὐμενῆ ἀπόδοσι μοι, καὶ θὰ κοιλιῶν τότε τὰ ἱστία μου, καὶ θὰ ἀβρα γλυκετέρως, καὶ τὰ δάκρυα τοῦ χωρισμοῦ τὸν πόνον θὰ πρᾶνῶσι. Χαῖρε, καὶ δὸς τὴν χεῖρα εἰς ἐχέγγυον, εἰς δαίγμα τῆς φιλίας τῆς ἀρχαίας μας.

ΘΟΑΣ.

Χαίρετε! Τέλος. ΠΕΡΙ ΜΑΚΡΟΒΙΩΤΙΚΗΣ. Ἄσμενοι δημοσιεύομεν τὴν ἐπομένην διατριβὴν τοῦ διακεκριμένου ἐν Γαλαζίῳ Ἑλληγος ἱατροῦ, Κυρίου Ἀθανασίου Λύττικα, βασιζομένην εἰς μακροβιολογίας μελέτας τοῦ ἐπιστήμονος Ἀσκληπιάδου. Ἡ διατριβὴ αὕτη ἀνεγνώσθη ἄλλοτε ἐν συνεδριάσει τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱατρικοῦ Συλλόγου, καὶ νῦν ᾗδῃ πρῶτον τύποις ἐκδίδεται. Ἄνὰ πᾶσαν τὴν ζωϊκὴν φύσιν πνεύει καὶ ἐνεργεῖ ἡ ἀκατανόητος ἐκείνη δύναμις, ἡ ἄμεσος ἐκείνη ἀπόρροια τῆς Θεότητος, ἢν συνήθως ὀνομάζομεν ζωϊκὴν δύναμιν. Πανταχοῦ ἀπαντῶμεν φαινόμενα καὶ ἐνεργεῖας ἀναγγέλλοντα ἡμῖν τὴν ὑπαρξίν τῆς ζωῆς. Διὰ τῆς ζωῆς τὸ μὲν φυτὸν αὐξάνει, τὸ δὲ ζῶον ἀκρίβεται, αἰσθάνεται, κινεῖται. Ὁ ἄνθρωπος, ἡ ζωὴν τοῦ Ἰψίστου ὄντος, εἶναι τὸ ἐντελέστατον, τὸ λαμπρότατον πλάσμα τῆς ὀρατῆς δημιουργίας· ἐὰν ἄσασαν τὴν σειρὰν τῶν ζωϊκῶν ὄντων διατρέξωμεν, οὐδαμοῦ ἀπαντῶμεν ἄλλο τι ἐν περιέχον σχεδὸν πάσας τὰς ζωσας δυνάμεις τῆς φύσεως, οὐδαμοῦ τόσον ἐνεργεῖαν καὶ διάρκειαν τῆς ζωῆς. Δὲν πρέπει ἐπομένως νὰ θεωρηθῶμεν, ἂν ὁ κάτοχος τοσοῦτον καὶ τηλικούτων προτερημάτων μεγάλην ἀξίαν θέτει εἰς τὴν διατήρησιν καὶ παράτασιν τῆς ζωῆς. Καὶ μόνῃ αὐτῇ ἡ ἰδέα τῆς ζωῆς ἔχει μέγα τὸ βέλγητρον. Πᾶν σῶμα ἔχει δι' ἡμᾶς τόσον μᾶλλον ἐνδιαφέρον, ὅσο μᾶλλον ἀναγνωρίζομεν ἐν αὐτῷ ζωὴν καὶ αἰσθησιν. Ὁ ἄνθρωπος φυσικῶ τῷ λόγῳ θεωρεῖται τὸ πᾶν πρὸς διατήρησιν τῆς ζωῆς του καὶ πρὸς διάσωσιν ταύτης κατὰ τὰς κρίσιμους ὥρας ἐν καιρῷ ἀσθενειῶν. Καὶ ἄνευ κοσμικῶν εὐχαραστήσεων, ἄνευ ὑλικῶν ἠδονῶν, καὶ δι' αὐτὸν τὸν ταλαίπωρον, ὅστις ὑπὸ φρικτῶν καὶ πολυχρονίων πόνων κατατρίχεται, καὶ δι' ἐκεῖνον, ὅστις ἐν τῇ σκοτεινῇ εἰρηκτῇ διαίσει τὴν ἐλευθερίαν του κατακλαίει, ἡ ἰδέα τῆς ζωῆς καὶ τῆς παρατάσεως αὐτῆς ἔχει μέγα τὸ βέλγητρον. Καὶ αὐτὸς ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός, ὁ μὴ γνωσκων τί ἐστὶ φῶς, καὶ αὐτὸς ὁ ἐπὶ πολλὰ ἔτη κλινηρῆς παραλύτου, καὶ αὐτὸς ὁ ἐκατοντούτης, ὁ μὴ δυνάμενος οὕτε νὰ ἐργασθῆ οὕτε νὰ θαδίσῃ, φρίττει εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου! Ἡ ζωὴ καὶ μὲ ὄλας τὰς πικρίας τῆς εἶναι γλυκεία. Φυσικὸν λοιπὸν εἶναι νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν ἄν-

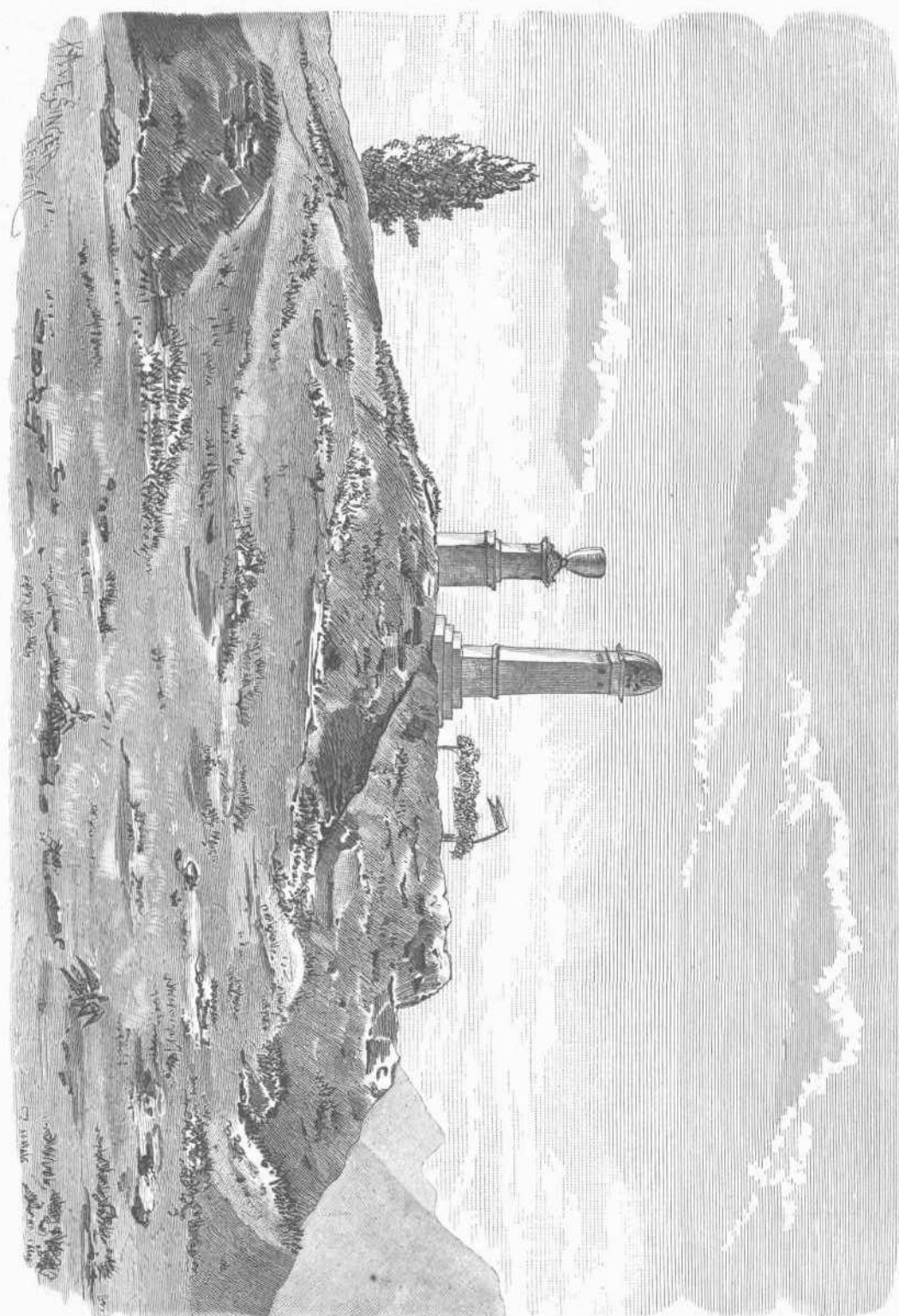
θρωπον ὁ στοχασμός· ἀφ' οὗ ἡ ζωὴ εἶναι τόσον γλυκεία καὶ τιμαλφῆς, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν διάρκειαν αὐτῆς; Καὶ τῇ ἀληθείᾳ τὸ ζήτημα δὲν εἶναι νεοφανές· ἀνεῖχθη ἀπὸ σχολῆς τὴν ἀνθρωπότητα διαφοροτρόπως· ὑπῆρχε ἡ προσφιλεὶς ἐνασχόλησις ἐδῶχον ἀνδρῶν καὶ τὸ δέλεαρ ἀγυρτῶν καὶ ἀπατεσίων. Διὸ θέλω προτάξει σὺντομον ἔκθεσιν τῶν κατὰ καιροὺς μεθόδων τῆς μακροβιολογίας, πρὶν ἢ μεταδῶ εἰς τὸ κύριον θέμα.

Καὶ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων ἡ ἰδέα αὕτη ἦτον ἀκαμμία, οὕτω π. χ. οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς παράτασιν τῆς ζωῆς τεχνικὰ καὶ ὑπερφυσικὰ μέσα παρεδέχοντο· ἐδόξαον δεῖ ἡ διατήρησις τῆς ζωῆς συνίσταται εἰς τὸν ἐμετόν καὶ ἰδρωτά, γενικῶς δ' ὁ λαὸς οἱς τοῦ μυχῶς ἐλάμβανεν ἐμετικά καὶ ἰδρωτικά. Ὑπὸ τὴν ἐπιφρόνῃ τῆς ὥρας καὶ τερπνῆς φάσεως ἐν Ἑλλάδι ἡ παράτασις τῆς ζωῆς ἄλλῃν φάσιν ἔλαβεν· οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληγες κατενόησαν δεῖ ἡ ἀσκήσις τῶν σωματικῶν μέσων δυνάμεων, ἡ γυμναστική, εἶναι τὸ ἀσφαλῆστερον μέσον πρὸς παράτασιν τῆς ζωῆς. Ὁ Ἴπποκράτης καὶ πάντες οἱ ἀρχαῖοι ἱατροὶ καὶ φιλόσοφοι δὲν συνιστῶσιν ἄλλο ἢ ἐγκρατεῖαν, καθαρὸν ἀέρα, λουτρά καὶ κατ' ἐξοχὴν γυμναστικὴν. Οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι εἶχον εἰδικὰς μεθόδους καὶ ὀρισμένους κανόνας, δι' ὧν ἐδίδον εἰς τὸ σῶμα των ποικίλας τροφὰς καὶ κινήσεις· ὁ δὲ μέγας φιλόσοφος καὶ πολυμαθὴς Ἀριστοτέλης συνιστᾷ μεγάλας μετὰ τῆς γυμναστικῆς καὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς ψυχῆς. Καὶ τῷ ὄντι οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληγες ἔφερον εἰς τὴν ἀκμὴν τὴν γυμναστικὴν τέχνην, ἦτις τὴν σήμερον δυστυχῶς ἐξέλιπε, διὰ νὰ κέρη τῶν εἰς τὴν ἔλας τροφῶν καὶ μαλακότητος καὶ ἡδοναθῆσαν τοῦ σημερινῶ αἰῶνος, τοῦ αἰῶνος τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἱσχυροῦ μοχλοῦ τῆς κοινωνίας, τοῦ κερήθου Ἑρμοῦ, τοῦ ἐμπορίου! Καὶ ἐνὸς μὲν οἱ ἀρχαῖοι ἐπεμελούντο συγγρόνως τὰς ψυχικὰς καὶ σωματικὰς δυνάμεις ἡ εὐρωστία, ἡ εὐδεία, καὶ αὐτῇ ἡ καλλονὴ ἦσαν παραδειγματικαὶ ἐν Ἑλλάδι, ὅπως καὶ σήμερον εἶναι ἐν Εὐρώπῃ ἐμμεν παραδειγματικὴ ἡ "Ἑλληνικὴ ὠραότης". Τὰς καλλίστας ἰδέας περὶ διατηρήσεως καὶ παρατάσεως τῆς ζωῆς ἀπαντῶμεν παρὰ Πλουτάρχου, ὅστις οἶδει ἡμῖν λαμπροὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς, ἱσχυρόντος καὶ σήμερον εἶναι· "τὴν μὲν κεφαλὴν ψυχρὰν τοὺς δὲ πόδας θερμούς τρεῖται" καλλίτερον νὰ κρύμμεν δάιταν ἐπὶ μίαν ἡμέραν, παρὰ ἄμεσους εἰς πᾶσαν ἀδιαθεσίαν νὰ λαμβάνωμεν φάρμακα."

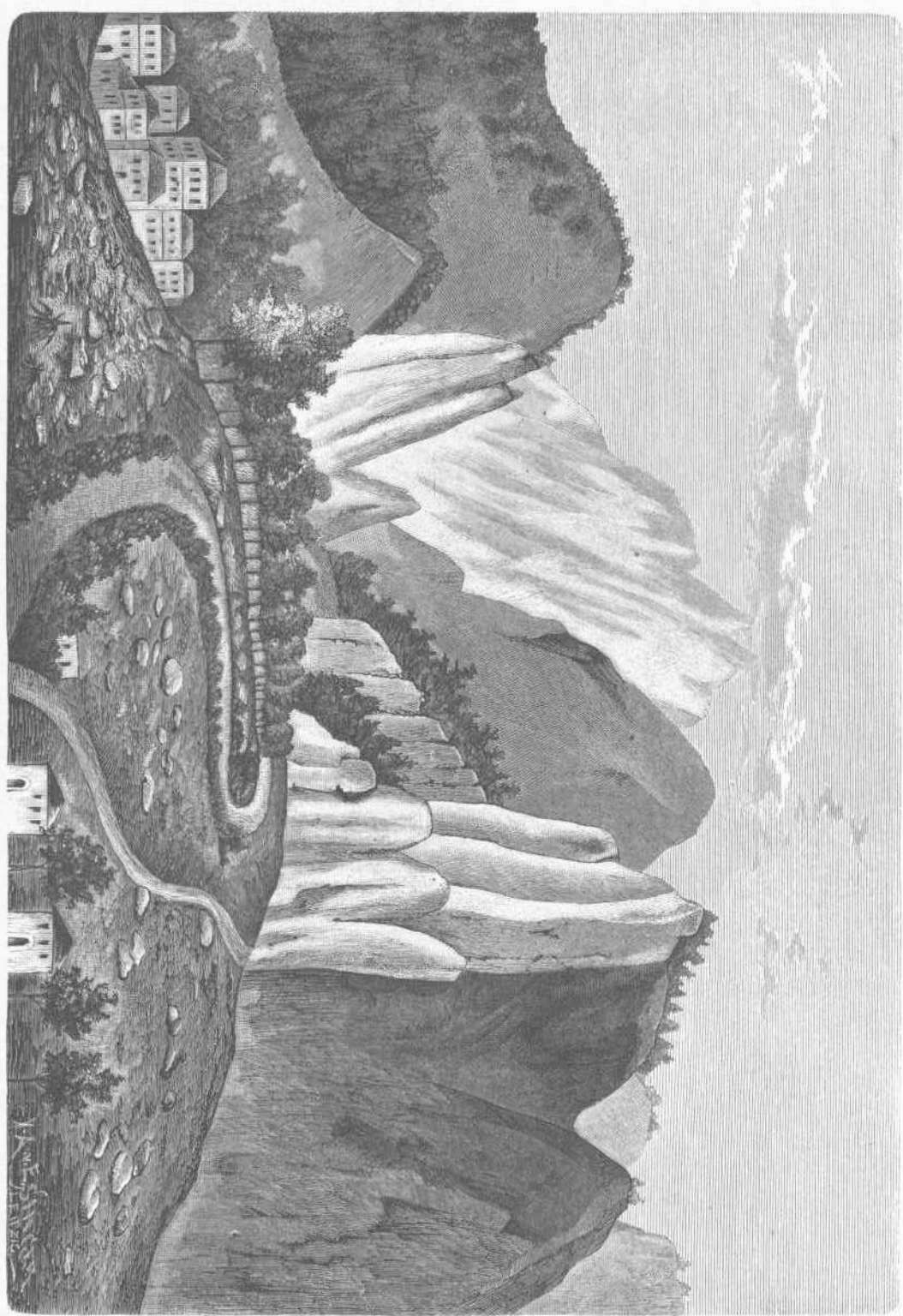
Δυστυχῶς ὁμοῦ, ὡς πάντοτε συμβαίνει, ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ὀπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου εὐκόλως παρεκτρέπεται· αὐτὸ καὶ ἐνταῦθα ὑπῆρξαν ἄνθρωποι, ζητήσαντες ὑπὸ τὸ πρόζχημα τῆς ἀληθοῦς μακροβιολογίας νὰ κερδοσκοπήσωσιν ἐπὶ τῇ βλαβῇ τῶν ἀνθρώπων. Πλῆθος τυχοδιωτικῶν κερδοσκοπικῶν ἰδεῶν ἐγέννησεν ἡ χλιετοῦς ἐκείνη νῆς τοῦ μεσαιῶνος, καθ' ἣν ἡ ἀγυρτεία καὶ ἡ δεισιδαιμονία ἐξώρισαν πάσας τὰς λογικὰς, φιλοσοφικὰς ἰδέας· αὐτὴ εἶνε ἡ ζοφερά νῆς, ἦτις παρήγαγε τὰ τερατώδη πλάσματα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ τὰς ἀγυρτικὰς ἰδέας τῆς μαγείας, συμπαθείας τῶν σωματόν, τοῦ λίθου τῶν σοφῶν, χειρομαντίας κ. τ. λ., τὰ ὅποια δυστυχῶς καὶ σήμερον, ἐν τέλει τοῦ 19^{ου} αἰῶνος, ἀστέρον, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐνδουναμώσεως τῆς ζωϊκῶν ὀργάνων, διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀπολεσθειῶν οὐσίων, τῆς βραδυτέρως καταναλωσέως τῶν ὀργάνων κλπ. Εἰς τοῦτο συνειννοῦσι τροπῶς ἔμπετοι, ἄλλο καθαρόν, κατοικία ὑγιεινῆ, προσήλιος, κ. τ. τ.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἐτῆ δυστυχῶς κατέγειναν εἰς τὴν τέχνην οὐχὶ πῶς νὰ διατηρῶσιν ἢ νὰ παρατείνωσιν τὸν βίον, ἀλλὰ πῶς νὰ συντομεύωσιν αὐτόν. Πολλοὶ ἀγύρται ἐπεχειρήσαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν πορείαν τῆς φύσεως μὲ θάμματα χρυσίου, ἀστρικά ἄλλατα, μαγνητικὰς δυνάμεις κ. τ. τ. Τί δὲ νὰ εἰπώμεν περὶ τῆς θαυματουργοῦ κλίνης τοῦ GRAHAM, ἦτις εἶχε τὴν ὑπεράνθρωπον ιδιότητα νὰ παρέχῃ εἰς τὸν ἐν αὐτῇ κατώμενον νέας ζωϊκὰς δυνάμεις, τὸν γέροντα νὰ καθιστᾷ νέον, κ. τ. λ.; Δυστυχῶς ὁμοῦ ἡ θαυματουργὸς αὕτη κλίνη ὀλίγον διήρκεσε, καὶ ἀφ' οὗ διὰ χρέη ἐπὶ δημοπρασίᾳ ἐπωλήθη, ὁ ταῦτην ἀγοράσας διέταξε νὰ ἀποσυντεθῆ. Ποῦ δὲ συνίστατο τὸ μέγα μυστήριον; Εἰς διαφοροτρόπον σύνθεσιν ἠλεκτρικῶν βευστῶν καὶ εἰς τὴν διάδοσιν τερπνῶν εὐωδιῶν.

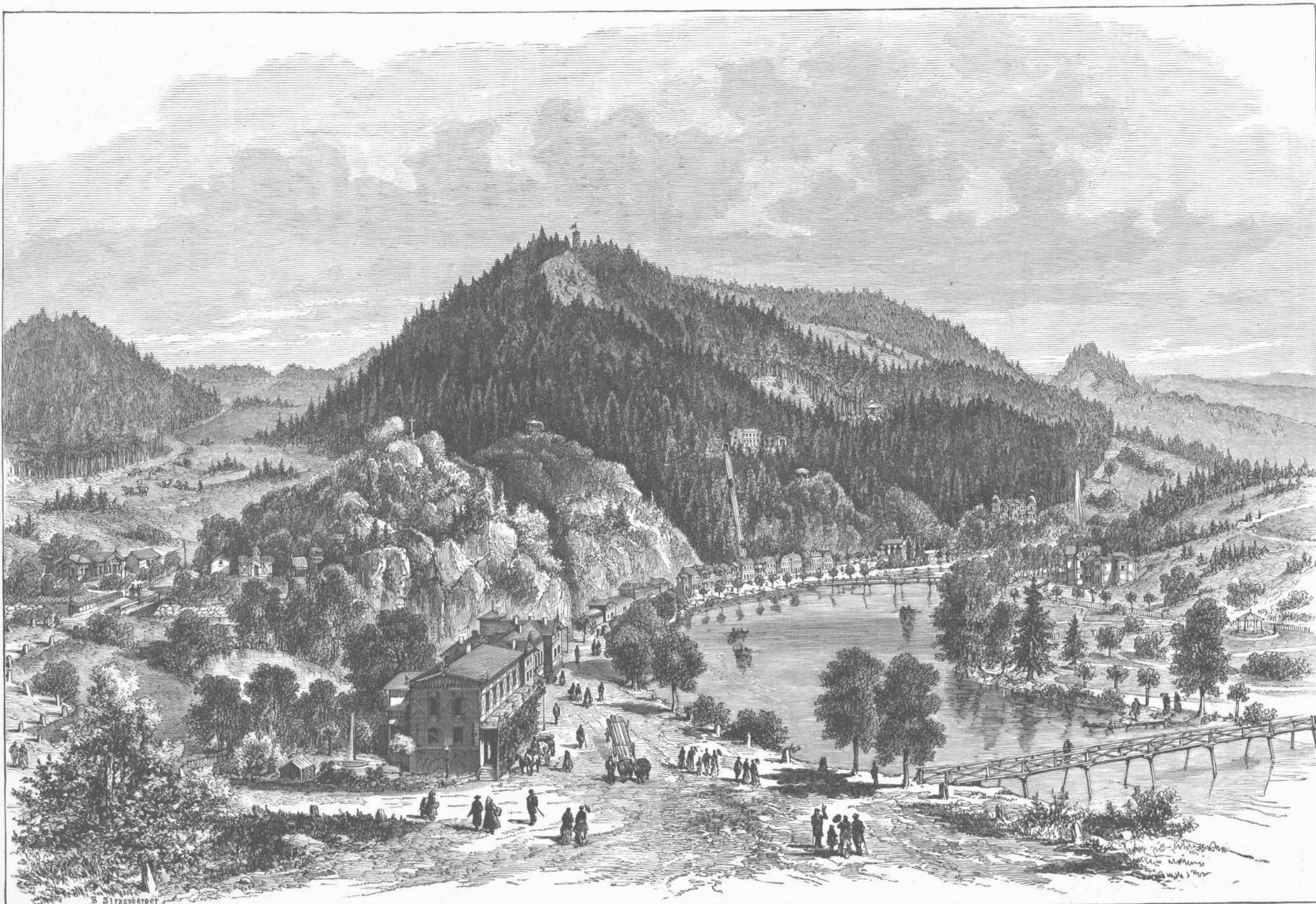
Ἦδη ἀναφέρεται τὸ ζήτημα· δυνάμεθα πραγματικῶς νὰ παρατείνωμεν τὸν χρόνον τῆς ζωῆς μας; Μάλιστα, ἀλλ' οὐχὶ πλέον διὰ θαυματωποῦν μέσον, διὰ λίθων πολυτίμων, διὰ ζωιδίων, ἀστέρον, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐνδουναμώσεως τῆς ζωϊκῶν ὀργάνων, διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀπολεσθειῶν οὐσίων, τῆς βραδυτέρως καταναλωσέως τῶν ὀργάνων κλπ. Εἰς τοῦτο συνειννο

Ο ΚΟΛΩΝΟΣ.

ΤΟ ΑΙΤΟΥΧΣΡΟΝ.

ΤΟ ΓΙΕΣΣΗÜBL-PUCHSTEIN ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΚΑΡΛΣΒΑΔ.

ΠΕΡΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΥΠΟ ΕΔΜΟΝΑΟΥ ΔΕ ΑΜΙΣΙΣ.

(ὄρα προηγούμεν. τεύχος.)

Ἴδου σήμερον μετὰ πόσης λεπτότητος καὶ χάριτος ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς περιγράφει τοὺς διαφόρους χαρακτήρας τῶν "ραγιαδων".

Φυσικὸν ἦτο, ἐνησχολημένοι ὦν με τοὺς Τούρκους, νὰ μὴ λάθω ἀκόμη καιρὸν νὰ περιγράψω τὰς τρεῖς ἐθνικότητας, τοὺς Ἀρμένιους, τοὺς Ἑλλήνας καὶ τοὺς Ἰουδαίους, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν πληθυσμὸν τῶν λεγομένων "ραγιαδων" (ἡ ἀραβικὴ λέξις "ραγιας" σημαίνει, ὡς γνωστὸν, ἀγγέλην, καὶ οὕτω καλοῦνται οἱ μὴ μωαμεθανοὶ ὑπήκοοι τῆς Πόλης).

Ἡ μελέτη εἶναι μακρὰ, καθότι καὶ αἱ τρεῖς αὗται ἐθνικότητες διετῆρσαν κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἤττον τὸν ἰδιόρρυθμον αὐτῶν χαρακτήρα, ἂν καὶ ἐξωτερικῶς ἔλαβον κάπως χροιάν μωαμεθανικὴν. Ἰδίως δὲ οἱ Ἀρμένιοι, "χριστιανοὶ κατὰ τὴν πίστιν καὶ τὸ δόγμα, ἀσιατικοὶ ὅμως Μουσουλμάνοι κατὰ τὴν γέννησιν καὶ τὴν φύσιν" ὀλίγον διακρίνονται ἀπὸ τοὺς Τούρκους, διότι οἱ μὴ μεταχειριζόμενοι τὴν ἐυρωπαϊκὴν ἐνδυμασίαν διετῆρσαν ἀκόμη τὴν τουρκικὴν. Καὶ κατὰ τὴν σωματικὴν μορφήν δὲν διαφέρουσι πολὺ τῶν Τούρκων· εἶναι ὀλίγον ὑψηλότεροι, βρωμαλεώτεροι καὶ πολυσαρκότεροι, ἔχουσι χροῶμα προσώπου ἀνοικτὸν, ἤσυχον τὸ βᾶδισμα, σοβαρὸν καὶ σεμνὸν τὸ παράστημα, καὶ ἐν γένει παρουσιάζουσι τὰς δύο ἐν τῇ φύσει αὐτῶν ἐνυπαρχούσας ιδιότητες· τὸ ἀνοικτὸν, ζωηρὸν, ἐσκεμμένον καὶ καρτερικὸν πνεῦμα, τὸ ὅποιον καθιστᾷ αὐτοὺς ἐπιτηδειοτάτους διὰ τὸ ἐμπόριον, καὶ τὴν ἤπιαν ἐκείνην συγκατάθεσιν, τὴν ὑπὸ τῶν ἄλλων ταπεινὴν δουλοφροσύνην καλουμένην, δι' ἧς κατορθοῦσι πανταχοῦ νὰ εὐρίσκωσι διέξοδον, καὶ ἧτις τοὺς κάμνει ἀρστούς εἰς τοὺς Τούρκους, ὧν ἔχουσιν τὴν ἐμπιστοσύνην ὡς εὐπειθεῖς ὑπήκοοι καὶ πρῶτοι φίλοι. Οὕτε ἐξωτερικῶς οὕτε ἐσωτερικῶς οἱ Ἀρμένιοι δὲν ἔχουσι πολεμικὸν τί τι ἡρωϊκόν.

"Ὅπως εἶναι σήμερον δὲν ἦσαν ὅμως καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν ἦλθον ἐκ τῶν ἀσιατικῶν αὐτῶν χωρῶν. Οἱ τὴν Κωνσταντινούπολιν οἰκοῦντες Ἀρμένιοι εἰσὶ λαὸς εὐάγωγος, περισκεμμένος, ταπεινόφρων, ἀφωσιωμένος εἰς τὸ ἔργον του καὶ ἐν πεποιθήσει θρησκός, περισσώτερον παντὸς ἄλλου λαοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Οἱ Τούρκοι τοὺς ὀνομάζουσι "τὰς καμῆλους τοῦ κράτους" καὶ οἱ Ἑυρωπαῖοι λέγουσι: "Πᾶς Ἀρμένιος ἐγεννήθη διδάσκαλος τῆς ἀριθμητικῆς." Καὶ τὰς δύο ταύτας ὀνομασίας δικαιολογοῦσιν ἐν μέρει αὐτὰ τὰ πράγματα, διότι χάρις εἰς τὸ ὄξυ καὶ ἔτοιμον πνεῦμά των, χάρις εἰς τὴν φυσικὴν των δύναμιν προμηθεύουσιν εἰς τὴν τουρκικὴν πρωτεύουσάν τοὺς τραπεζίτας καὶ τοὺς ἀγοροκότους· οἱ μὲν μετακομίζουσι τὰ μεγάλα φορτία, οἱ δὲ συσσωρεύουσι μεγάλους καὶ μυθώδεις θησαυρούς. Πολλοὶ Ἀρμένιοι ἐργάζονται καὶ ὡς κτίσταις, ὡς μηχανικοὶ, ἀρχιτέκτονες, ὡς ἱατροὶ καὶ ὡς ἱκανοὶ καὶ ἐπιμελεῖς τεχνίται ἐν γένει. Κατὰ τὰ ἄλλα οὐδ' αἰσθάνεται τις ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν ὑπαρξίν των· τόσοσ πολλὸ, ὡς κοινῶς λέγεται, τὸ φυτὸν ἔλαβε τὴν χροιάν τοῦ λιπάσματος αὐτοῦ. Καὶ αἱ γυναῖκες, ὧν ἡ οἰκία μένει κεκλεισμένη ὡς ἡ τῶν Τουρκισσῶν, ἐνδύονται κατὰ τὸν τουρκικὸν τρόπον, καὶ μόνον ἐξησχημένους ὀφθαλμὸς δύνανται νὰ τὰς διακρίνη· εἶναι δὲ, ὡς καὶ αἱ Τούρκισσαι, λευκαὶ, ἀπαλαί, εὐσαρκοὶ, ἔχουσι τὴν βίνα καμπύλην, τοὺς ὀφθαλμοὺς μεγάλους, μεγάλα τὰ βλέφαρα· τινὲς αὐτῶν εἶναι καὶ ὑψηλοῦ ἀναστήματος· σχεδὸν ὅλοι ἔχουσι τρόπους καλοὺς καὶ σεμνοὺς, καὶ ἐὰν τι ὑπάρχη τὸ ἐλλείπον αὐταῖς, τοῦτο εἶναι τὸ φῶς τῆς ψυχῆς, τὸ ὅποιον λάμπει ἐν τῇ προσώπῳ τῆς Ἑλληνίδος.

Οἱ Ἑλληνες. Ἐν ᾧ δυσκόλω, ὡς εἶπομεν, διακρίνεται ὁ Ἀρμένιος ἀπὸ τοῦ Τούρκου, ὁ Ἑλληὴν τούναντιον διακρίνεται ἀμέσως· τόσοσ διάφορος εἶναι ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ὑπήκοους τῆς Πόλης καὶ πρὸ πάντων ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Τούρκους. "Ὅπως ἐννοήσῃ τις τὴν διαφορὰν ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τὴν ἀντίθεσιν ταύτην πρέπει νὰ ἴδῃ καὶ τοὺς δύο παραπληρώως καθημένους ἐν τινι καφεναίῳ ἢ ἐν τῷ ἀτμοπολίῳ. Ὁ Τούρκος εἶναι ἀκίνητος, ἐκφράζων διὰ τοῦ προ-

σώπου του ἐντελὴ ἤσυχίαν ἄνευ σκέψεως τινος — τὴν ἤσυχίαν τοῦ κεκορημένου ζώου — καὶ ἂν ποτε σκέψῃ τις διέρχεται τὸν χαῦνον ἐκείνου νοῦν, καὶ ἡ σκέψῃς, καὶ ὁ συλλογισμὸς οὕτος φαίνεται ἀκίνητος ὡς καὶ τὸ σῶμα· δι' οὐδενὸς δὲ σημείου προδίδει ὅτι αἰσθάνεται ἑαυτὸν παρατηρούμενον· ἡ στάσις του ἐμφαίνει ὅτι καὶ οἱ περικυκλοῦντες αὐτὸν ἄνθρωποι, καὶ τὰ ἀντικείμενα ὅλα τῷ εἶναι ἐντελῶς ἀδιάφορα· τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του δεικνύουσι καὶ τοῦ δούλου τὴν ἀπαθὴ μελαγχολίαν καὶ συνάμα καὶ τὴν ψυχρὰν τοῦ δεσπότου ὑπεροψίαν· ἐκφράζουσι τί σκληρὸν, συγκεντρωμένον καὶ τοσοῦτον πεισματώδες, ὥστε θὰ περιήρχετό τις εἰς ἀπελπισίαν ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ τὸν πείσῃ περὶ τινος πράγματος· ἐν ἐνὶ λόγῳ φαίνεται ἐξ ἐκείνων τῶν "μονοχύτων" ἀνθρώπων, με τοὺς ὁποίους δὲν δύνανται τις νὰ ζῆ εἰμὴ ὑπακούων ἢ ἐπιτάττων καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους πᾶσα οἰκειότης εἶναι ἀδύνατος.

Ὁ Ἑλληὴν τούναντιον εἶναι εὐκίνητος, καὶ διὰ μυριῶν τοῦ θλέμματός του καὶ τοῦ χεῖλους του κινήσεων φανερώνει τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ συμβαίνοντα· σείει τὴν κεφαλὴν ὡς ἀτίθαστος ἵππος· τὸ πρόσωπόν του ἐμφαίνει νεανικὴν, ἐνίοτε δὲ καὶ παιδαριώδη ὑπερφάνειαν· ὁσάκις αἰσθάνεται ὅτι τὸν βλέπουν λαμβάνει θέσεις θεατρικὰς καὶ ἐπιδεικτικὰς· φαίνεται πάντοτε ὅτι ἐπιθυμεῖ τι, ὅτι φαντάζεται τι· τὸ ὅλον παράστημά του ἐμφαίνει συναίσθησιν καὶ φιλοτιμίαν· μᾶς ἐμπνέει εὐθὺς ἐμπιστοσύνην, ἔστω καὶ νὰ μὴ ἦναι ἄξιος αὐτῆς· εἰμεθα ἔτοιμοι νὰ τῷ τείνωμεν τὴν χεῖρα, ἂν οὐχὶ καὶ τὸ θαλάτιόν μας πάντοτε. Ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ τις Τούρκον καὶ Ἑλληνα πλησίον ἀλλήλων, ὅπως ἐννοήσῃ, ὅτι ὁ μὲν χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ ἐτέρου ὡς ἀλαζῶν, σκληρὸς, ὑπεροπτικὸς, χονδρὸς, ὁ δὲ Τούρκος ἀφ' ἐτέρου θεωρεῖ τὸν Ἑλληνα ἄνθρωπον ἑλαφρὸν, δόλιον, ἀπατεῶνα, ταραχοποιὸν, καὶ ὅτι ἐκ θάβους ψυχῆς ἀποστρέφονται καὶ μισοῦνται ἀμοιβαίως, οὐδὲ δύνανται ποτὲ νὰ συμβιβασθῶσιν.

Αἱ Ἑλληνίδες εἶναι ὅλων διάφοροι ἀπὸ τὰς ἄλλας γυναῖκας τῆς ἀνατολῆς. Ἐν μέσῳ τῶν ὠραίων, ἀπαλῶν Τουρκισσῶν καὶ Ἀρμενισσῶν, βλέπομεν μετὰ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως τὰ κανονικά, καθαρὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Ἑλληνίδος με τοὺς δύο θαθεῖς σκεπτικὸς ὀφθαλμοὺς, ὧν τὸ βλέμμα προκαλεῖ στροφὴν ᾗδῆς τινος ἐπὶ τοῦ χεῖλους ἡμῶν, καὶ μετὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς, ἡγεμονικὸν καὶ συγχρόνως χαριέστατον σῶμα, τὸ ὅποιον μᾶς προσκαλεῖ τρόπον τινὰ νὰ τὴν ἀναθιβάσωμεν ἐπὶ θάβρου ἀγάματος. Τινὲς τῶν Ἑλληνίδων ἔχουσι τὴν κόμην λευκωμένην κατὰ τὰ ἀρχαῖον ἔθιμον, περιδένουσαι αὐτὴν ὡς διὰ διαδήματος, εἶναι δὲ τόσοσ ὠραῖαι, τόσοσ εὐγενεῖς, τόσοσ κλασικαὶ, ὥστε ἡδυνάτω τις νὰ τὰς ἐκλάβῃ ὡς ἀγάλματα τοῦ Πραξίτελου ἢ τοῦ Λυσίππου, ἢ ὡς ἀθανάτους παρθένους, ἀνακαλυφθεῖσας μετὰ παρέλευσιν εἰκοσιν ὅλων ἑκατονταετηρίδων ἐν τινι ἀγνώστῳ τῆς Λακωνικῆς κοιλίᾳ ἢ ἐπὶ λησιμονηθέντις τινὲς τοῦ Αἰγαίου πελάγους νησιδίου. Πρὸ πάντων αἱ κалλοναὶ αὗται εὐρίσκονται ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἀριστοκρατικαῖς τοῦ κράτους κύλοις ἐν τῇ ἡσυχῳ, μελαγχολικῇ συνοικίᾳ τοῦ Φαναρίου, ὅπου κατέφυγεν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀρχαίου Βυζαντίου. Ἐκεῖ βλέπομεν ἀκόμη τινὰ τῶν ὠραίων τούτων, μεγαλοπρεπῶν γυναικῶν, ἐρειδομένην ἐπὶ τοῦ κομφῶ κιγκλιώματος τοῦ ἐξώστου ἢ παρὰ τὸ ὑψηλὸν παράθυρον ἱσταμένην καὶ προσβλέπουσαν τὴν ἔρημον ὁδὸν μετὰ τὴν στάσιν αἰχμαλώτου ἀνάσσης. Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς παρατηρῶν τις αὐτὴν δύνανται νὰ φαντασθῇ ὅτι διὰ μέσου νέφους τινὸς ἀνοιγομένου βλέπει τὸ πρόσωπον μιᾶς θεᾶς τοῦ Ὀλύμπου.

Οἱ Ἰουδαῖοι. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς γυναῖκας τῶν Ἰουδαίων, δύναμαι νὰ διαβεβαίωσω, ἀφ' οὗ ἐπεσκέφθην τὸ Μαρρόκον, ὅτι αἱ Ἰουδαῖαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰς τῆς βορείου τῆς Ἀφρικῆς παραλίας, αἵτινες διετῆρσαν καθαρὸν τὸν ἀνατολικὸν τύπον τοῦ ἐβραϊκοῦ κάλλους. Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ εὕρω τοιαύτας καλλονὰς καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὀπισθεῖς μετὰ τὸλμην, περιήλθον τὴν ἐκτεταμένην ἐν Βαλατᾷ Ἰουδαϊκὴν συνοικίαν, ἧτις ὡς ὄφει βρυπαρὸς ἐκτείνεται παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ χρυσοῦ κέρατος· εἰσῆλθον εἰς τὰς ἀχαρτοτέρας ὁδοὺς ἐν μέσῳ οἰκίῳ, ἃς περιεκάλυπτεν ὁ εὐρὸς (ἡ μούχλα), διὰ πλα-

τείῳ, ἃς ἔπρεπε νὰ διέλθῃ τις μόνον ἐπὶ κωλοβάθρων ἢ μετὰ "βουλωμένην μύτην"· παρετῆρσα διὰ μέσου παραθύρων, κεκορημένων διὰ βρυπαρῶν βραχῶν ἐντὸς σκοτεινῶν, ἀκαθάρτων δωματίων· ἐστάθη παρὰ τὰς θύρας ὕγρων αὐλῶν, ἀφ' ὧν δυσωδία ἀπεπέμπετο πνιγνῆρά· διέβην διὰ μέσου ἡμιγύμων παιδιῶν, προσέκρουσα ἐπὶ γερόντων, ὅστινες ἐφαίνοντο ὡς νεκροὶ ἀποθανόντες ἐκ πανούλους καὶ ἀναστάντες· συνήρτησα ἀνὰ πᾶν θῆμα ψωραλέους σκύλους ἢ σωρούς ἀκαθαρσιῶν, συσσωρευθεισῶν ἐκεῖ πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων — καὶ ὅμως ἡ τοιαύτη μου τολμηρὰ ἀπόφασις δὲν ἀντὴμειψήθη. Μεταξὺ ὅλων τῶν γυναικῶν, ἃς εἶδον ἐκεῖ, οὐδεμίαν εὕρον τῶν φημιζομένων ἐκείνων καλλονῶν· ποῦ καὶ ποῦ εἶδον τὸ πρόσωπον μιᾶς Ῥεβέκκας, μιᾶς Ῥαχῆλ, ἐνίοτε καὶ κομφῶν τι ἀνάστημα — ἀλλ' ἐν γένει δὲν εἶδον εἰμὴ φυλὴν παρακμάσαν. Ὅποια διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἑλλεινῶν τούτων πλασμάτων καὶ τοῦ ζωηροῦ ὀφθαλμοῦ, τοῦ θερμοῦ χρωματισμοῦ, τῆς μεγαλοπρεποῦς μορφῆς τῶν ἐν Ταγγέρῃ καὶ Φεσ γυναικῶν! Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἀσήμαντοι, βρυπαροὶ καὶ ἑλλεινοί.

Ο ΚΟΛΩΝΟΣ.

(μετὰ εἰκόνας, ὄρα σελ. 136.)

Ἡ ἑλληνικὴ γῆ ἔχει τοῦτο τὸ χαρακτηριστικόν, ὅτι μεγάλαι ἀναμνήσεις καὶ πλῆθυσσα ἱστορικὴ ζωὴ συγκεντροῦνται ἐν χώρῳ θραεῖ. Διὰ τοῦτο ὁ περιηγούμενος τὴν Ἑλλάδα ἐκπλήσεται πολλὰκις βλέπων ὅπως εὐπερίληπτοι εἶνε τόποι τινὲς εἰς τὸ ὄμμα, ἐν ᾧ ὁ γνωρίζων αὐτοὺς τέως ἐκ μόνης τῆς ἱστορίας καὶ τῶν βιβλίων ἐφαντάζετο νὰ ἴδῃ αὐτοὺς δεκαπλασίους. Τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τὸν Κολωνόν. Ὁ μικρὸς ἐκεῖνος δικόρυφος λόφος ἡμίσειαν ὄραν μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν ἀπὸ Σεπολίων εἰς Πατήσια ὁδὸν εἶνε λοιπὸν πράγματι ὁ Κολωνός ἐκεῖνος ὁ Ἴππιος, τὰ κρᾶτιστα γὰς ἔπαυλα τοῦ Σοφοκλέους; Ἐκεῖ ὅπου τώρα, οὕτως εἶπειν, μάλισ ἐρίσκουσι θέσιν αἱ δύο ἐπιτύμβιοι στήλαι τοῦ Μυλέρου καὶ τοῦ Λενορμᾶν, ἐχώρουσαν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τόσοσ ναοὶ καὶ θωμοί. Ἐδῶ ὕψουτο ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἐπειδὴ εἰς τὸν Ἴππιον Ποσειδῶνα καὶ τὴν Ἴππιαν Ἀθηνᾶν ἦτο ἀφιερωμένος ὁ Κολωνός. Καὶ διὰ τοῦτο διεκρίνετο ὡς Κολωνός Ἴππιος ἀπὸ τοῦ Ἀγοραίου Κολωνοῦ ὅστις εὐρίσκετο ἐντὸς τοῦ ἄστεος. Ὑπῆρχον δὲ θωμοὶ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἰππίας Ἀθηνᾶς, καὶ ἱερὰ τοῦ Ἀδράστου, τοῦ Πειρίθου καὶ τοῦ Θησέως. Ἐπὶ τοῦ ἐτέρου τῶν λόφων ἔκειτο μικρὸν ἄσος τῆς Εὐχλόου Δημητρος, κατὰ δὲ τοὺς πρόποδας αὐτοῦ ἄλλα ἀφιερωμένοι εἰς τὰς Εὐμενίδας. Οἱ δὲ δημόται τοῦ Κολωνοῦ κατέκων ἐν τῷ πεδίῳ παρὰ τοὺς λόφους κατὰ τὰς δύο διευθύνσεις, πρὸς τὰ σημερινὰ Σεπόλια καὶ τὰ Πατήσια. Ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος χώρος ἔβρου δάφνης, ἐλαίας, ἀμπέλου· "πυκνότερα δ' εἶσω κατ' αὐτὸν εὐστομοῦσ' ἀγρόνες" κατὰ τὰ ῥήματα τοῦ Σοφοκλέους.

Καὶ ὅμως εἶνε περιεργὸν ὅτι πρὸς τὸν χλωρὸν καὶ εὐήλιον καὶ ἐράσιμον ἐκεῖνον τόπον συνεδέοντο ἀναμνήσεις σκοτειναί. Ἐκεῖ ἐπεχωρίαζον αἱ Ἐρινός, αἱ δειναὶ θεαί, ὧν μάτην ἐξηγμένισε τὸ ὄνομα ἢ ἀθηναϊκὴ εὐφημία. Ἐκεῖ ἐτιματο ὁ Ἀδραστος, ὁ ταῖς Εὐμενίαις συγγενῆς δαίμων. Ἐκεῖθεν ὁ Πειρίθους καὶ ὁ Θησεὺς ἐλέγοντο καταθάντες εἰς Ἄϊδον, ἐπειδὴ ἐκεῖ που πλησίον ἐδεικνύετο ὑπὸ τὸ ὄνομα χαλκοῦς ὁδὸς τὸ κατώφλιον ὅπερ ἐχρησίμευεν ἀντὶ εἰσόδου εἰς τὸν Ἄϊδον καὶ ἐκεῖ ἐνομιζέτο ἀρπαγεῖσα ἡ Περσεφόνη ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος. Κατὰ τὸν Κολωνόν δὲ ἐγγὺς τοῦ ἄσους τῶν Εὐμενίδων, ὡς ἐπίστευεν ἡ κοινὴ παράδοσις, ἦνοιξεν ἡ γῆ καὶ κατέπειε τὸν δυστυχῆ υἱὸν τοῦ Λαῖου, ἄλλοτε μὲν ἱσχυρὸν τύραννον, αἶφνης δὲ ἀκούσιον κακοῦργον, ἐθελούσιον τυφλόν, μετανοοῦντα πλάνητα, ἐγκαταλειμμένον πρεσβύτην, στηριζόμενον ἐπὶ τῆς γηροκομοσύνης τὸν ἐλλεινὸν πατέρα τρυφερᾶς Ἀντιγόνης.

Τοιαύτη εἶνε ἡ ὑπόθεσις καὶ τοιαύτη ἡ σκηνογραφία ἧτις ὑπόκειται ὡς θάσις εἰς τὸν Οἰδῖποδον ἐπὶ Κολωνῷ τοῦ μεγάλου Σοφοκλέους.

Σήμερον ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Κολωνοῦ οὐ μόνον ταύτας πάσας τὰς ἐκ τῆς ἀρχαιότητος ἀναμνήσεις ἀνακαλεῖ, ἀλλ' εἶνε καὶ ἄλλως τόπος διπλοῦ προσκυνήματος διὰ τὸν Ἑλληνα. Ἐδῶ κείνται δύο μεγάλοι φιλέλληνες, θανόντες ἐν ᾧ περιεπέτυσσοντο τὴν Ἑλλάδα διὰ τῆς στοργῆς αὐτῶν.

Ὁ Κάρολος Λενορμᾶν ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τῷ 1802, ἀπέθανε δὲ τῷ 1859 ἐν Ἀθήναις ἔθνα συνώδευσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐρχόμενον νὰ σπουδάσῃ περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ ν' ἀκολουθήσῃ τὰ ἴχνη τοῦ πατρὸς δοξασιέντος ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ βίου, τῶν γλωσσῶν καὶ τῆς τέχνης τῆς ἀρχαιότητος.

Ὁ δὲ Κάρολος Ὄτφρειδος Μύλλεροσ γεννηθεῖς ἐν Βριεγ τῆς Σιλεσίας τῷ 1797, μετὰ βίου ἀφιερωθέντα ἐνδόξως εἰς τὴν μελέτην τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, φιλολογίας καὶ τέχνης, ἀπεθίωσεν ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἰουλίου 1840, κληθεῖς ὑπὸ τῶν καυστικῶν θελῶν τοῦ θεοῦ τῶν Δελφῶν, ἔθνα εἰργάσθη τελευταῖον.

Τὸ χαρακτηρίζον τοὺς δύο τοῦτους ἀρχαιολόγους εἶνε ἡ εὐρύτης τῆς διανοίας καὶ ἡ γενικότης τοῦ πνεύματος. Ἐνεκολπώθησαν ἐν ἑαυτοῖς οἰονεῖ ὅλην τὴν ἀρχαιότητα. Τίς καταλληλοτέρα θέσις ταφῆς διὰ δύο τοιούτους ἐπιφανεῖς νεκροὺς ἢ ὁ Κολωνός, ὅθεν τὸ ὄμμα πλανᾶται ἐπὶ τὴν πεδιάδα ὅλην τῶν Ἀθηνῶν καὶ θεᾶται τὴν Ἀκρόπολιν ἐν τῷ βάθει; Ἐκεῖ ὁ παροδῆτης μεταρσιούται εἰς τῆς ἱστορίας τὰ ὕψη καὶ θαυμάζων τὴν ἀρχαιότητα ἐνοεῖ πληρέστερον τὴν σημασίαν καὶ ἀξίαν τοῦ βίου τῶν ἀνδρῶν οὗς καλύπτει τώρα τὸ ψυχρὸν τοῦ τάφου χώμα, ἀλλ' ὅστινες ἀφιέρωσαν πολύτιμον ὑπαρξίν καὶ δύναμιν πνεύματος εἰς τὴν καταλόγησιν καὶ ἀναπαράστασιν τῶν χρυσοῶν ἐκείνων ἡμερῶν τῆς Ἑλλάδος. Περὶ ἀμφοτέρων δύνανται νὰ ῤηθῶσι τὰ ὠραία λόγια ἅτινα εἶπεν ὁ Γάλλος ἀκαδημαϊκὸς DE WITTE ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Λενορμᾶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ. "Τίς οἶδεν ἂν δὲν ἀνεπὸλῃσέ ποτε τὴν ἰδέαν τοῦ ν' ἀποθάνῃ ἀκαμῖος ἐτι ἐν αὐτῷ τῷ πεδίῳ τῆς τιμῆς ἐκεῖ ὅπου κείται καὶ ἄλλοι ἀρχαιολόγος, κάυχχημα τῆς Γερμανίας; Ἴδου αὐτοὶ ἡνόμενοι καὶ ἀχώριστα τὰ δνόματα αὐτῶν ἔχαράχθησαν ἐπὶ τοῦ λίθου, ὅστις ἀφῆαρτος θέλει διαμείνει ἐν ὅσῳ πατεῖ τὸ ἔδαφος τῶν Ἀθηνῶν ὁ περιηγητῆς, ἐν ὅσῳ ζῆ ἡ μνήμη τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος." Κ.

Περὶ τῆς εἰκόνας τοῦ Λιτοχώρου ἐν ἐπομένῳ τεύχει.

ΠΕΡΙ ΧΕΙΡΟΚΤΙΩΝ.

Σοφὸς γαστρονόμος, γραμματικὸς, ῤητωρ καὶ φιλόσοφος ἐν ταῦτῳ, ὁ Ἀθήναιος, ὅστις ἔζη κατὰ τὴν τρίτην μ. Χρ. ἑκατονταετηρίδα, συνέγραψε βιβλίον πλήρες περιεργωτάτων περὶ τῆς ἀρχαιότητος πληροφωρίων. Τὸ βιβλίον τοῦτο λέγεται "Περὶ δειπνοσοφιστῶν", περιέχει δὲ πλείστας ὄσας παρεκβάσεις καὶ διασκευάσεις, εἰς ἃς ἐπιδίδονται αἱ συνδαιτημένους πλουσίους τινὲς καὶ σοφοῦ ἀμφιτρώοντος, Λαρεντίου καλουμένου. Μεταξὺ ἄλλων ἀναγινώσκωμεν καὶ τὰ ἐξῆς· Γαστρίμαργός τις, ὄνοματι Φιντύλος, δὲν ἐκάθητο ποτὲ παρὰ τὴν τράπεζαν ἐὰν δὲν ἐφόρει προηγουμένως τὰ χειρόκτια. Πρὸς τί ὅμως τὰ χειρόκτια προκειμένου νὰ καθίσῃ νὰ φάγῃ; Ἴδου πρὸς τί. Ὁ Φιντύλος ἐθίαζετο ν' ἀρχίσῃ νὰ τρώγῃ πρὸ παντὸς ἄλλου ἐκ τῶν παρακαθημένων, καὶ ἐπειδὴ τὰ παρατιθέμενα φαγητὰ φυσικῷ τῷ λόγῳ ἔκαιον, κατώρθου χάρις εἰς τὰ χειρόκτια (ἢ τὰς χειρίδας του) νὰ τὰ λαμβάνῃ ἀμέσως καὶ νὰ τὰ καταβροχιθίῃ, πρὸς μεγάλην ἐννοεῖται τῶν ἄλλων δυσαρέσκειαν. Ἀλλὰ αὐτὰ τὰ φαγητὰ τὰ καυστικά τοσοῦτον ἔπρεπε νὰ τῷ καύσωσι καὶ τὸ στόμα, τὴν γλώσσαν, τὸν λάρυγγα. Ἐνταῦθα προσθέτει ὁ συγγραφεὺς ὅτι ὁ Φιντύλος οὐχὶ μόνον τὰς χεῖρας περιέβαλλε μετὰ χειρόκτια, ἀλλὰ καὶ τὴν γλώσσάν του αὐτῇ.

Εἶναι ἀληθὲς τοῦτο ἢ εἶναι μῦθος; μᾶς εἶναι ἀδιάφορον καὶ τὴν εὐθύνην ἀφινομεν ἐντελῶς εἰς τὸν εὐτράπελον συγγραφέα. "Ὅτι ὅμως ἐνδιαφέρει ἡμᾶς εἶναι ὅτι ἦδη πρὸ τῆς γ'. μ. Χρ.

ἐκατονταετηρίδος ἐπεκράτει ἡ συνθήκη τῶν χειροκτιῶν. Ἀκριβῶς τότε εἰσῆχθησαν εἶναι ἀγνωστοί.

Κατὰ τὴν 11^{ην} ἐκατονταετηρίδα τὸ ἔθιμον τοῦ φορεῖν χειρόκτια ἐπεκράτει παρὰ τοῖς μεγάλοις μόνον καὶ πλουσίοις, καὶ τότε τὰ χειρόκτια ἦσαν κεκοσμημένα διὰ πολυτίμων λίθων, μαργαριτῶν, σμαράγδων κ. τ. τ. Καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Βενετία, ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ καὶ τῆς ἀκμῆ αὐτῆς διατελοῦσα, ἀπέστειλε τοὺς στόλους τῆς εἰς τὴν μεσόγειον, οἱ ἄρχοντες καὶ μεγιστάνες ἐφόρουσαν μετ' ὑπερηφανείας μεταξὺ τῶν χειρόκτιων πολυτελῶς καὶ ἐντέχνως κεντημένα, ἐφ' ὧν ὁ χρυσοῦς καὶ οἱ μαργαρίται ἐστίλθον. Ἐπίσης γνωρίζομεν ἐκ τῆς ἱστορίας ὅτι Κάρολος ὁ Μέγας ἐφόρει πολυτίμητα χειρόκτια.

Βραδύτερον ἐπεκράτησεν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ ὁ συρμαῖ τοῦ φορεῖν χειρόκτια ἐκ κιτρινοῦ δέρματος, ἐφ' ὧν ὑπῆρχον γραφαὶ ὡς ἐπὶ τῶν ῥιπιδίων. Κατὰ τὴν 16^{ην} καὶ 17^{ην} ἐκατονταετηρίδα χειρόκτια προσεφέροντο ὡς δῶρα παρὰ τῶν ἡγεμόνων πρὸς τοὺς πρέσβεις καὶ διπλωμάτας. Πολλὰκι ἐν ταῖς δαπαναῖς τῶν ἰσπανικῶν κυρίως πρεσβειῶν ἐνεργάζοντο ποσὰ οὐκ εὐκαταφρόνητα διὰ τὰ χειρόκτια (para guantes).

Ἡ βασίλισσα τῆς Γαλλίας, Ἄννα ἡ αὐστριακὴ, ἣτις εἶχε χεῖρα ὠραιότατην, ἐνουσηιάσασαν μέχρις ἐρωτος τὸν BUCKINGHAM, ἔφερε τὰ χειρόκτια τῆς ἐξ Ἰσπανίας, εἶχε μάλιστα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἰδιαίτερον γραμματέα, ὅστις μετέφερεν ἐκαστοτὴ εἰς Μαδρίτην ἐν τῶν χειροκτιῶν τῆς βασίλισσας ὡς δεῖγμα διὰ τοὺς κατασκευαστάς. Ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Ἀγγλίας κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἐλισάβετ, ἐθαυμάζοντο καὶ ἐπροσιμῶντο τὰ χειρόκτια ἐν σχηματι φύλλων ῥόδου, ἡ δὲ ὅποια ἐφόρουσαν οἱ πλούσιοι κατὰ τὴν 16^{ην} ἐκατονταετηρίδα. Τὰ χειρόκτια ταῦτα κατασκευάζοντο ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐλέγοντο χειρόκτια à la Frangipane. Τὸ ἐν Ῥώμῃ ἐργοστάσιον τῆς Κ^{ης} Μαγδαληνῆς ἦτο γνωστότατον καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπρομηθεύοντο αἱ μεγάλαι καὶ εὐγενεῖς κυραὶ τὰ χειρόκτια τῶν, τὰ ὅποια, ὡς εἰκόσ, ἐπωλοῦντο εἰς τιμὰς ὑπερέγκυους.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΕΚ ΤΗΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ.

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ Ο ΚΟΜΝΗΝΟΣ.

(συνέχεια· ὄρα προηγούμε. ἀριθμ.)

Δὲν εἶναι δέχσις· εἶναι θλασφημία, εἶναι φθόγγος ψυχῆς διεφθαρμένης καὶ μοχθηρᾶς.

— Κακοῦργε, λέγει καὶ καταφιλεῖ τὸν λίθον, ἄνδρε κακοῦργε, σὺ, ὅστις με ἐξώρισας, σὺ, ὅστις με κατέστησας περίγελον πάσης χώρας, ἦν φωτίζει ὁ ἥλιος· σὺ, ὅστις με κατεδίκασας εἰς ἀτελευτήτους περιπλανήσεις, σὺ, Μανουὴλ, κείσαι νῦν νεκρὸς, κείσαι κόνις καὶ σποδὸς ἐνώπιόν μου! Ἐν τῷ σκοτεινῷ τούτῳ τάφῳ κείσαι ὡς ἐν εἰρηκτῇ ἀδιαισίτῳ, ἀφ' ἧς δὲν ὑπάρχει διαφυγῆ· ἐνταῦθα κοιμᾶσαι ὕπνον, ἀφ' οὗ δὲν ὑπάρχει ἐξέγερσις. Ποῦ ἡ ἰσχύς σου νῦν, Μανουὴλ; Ποῦ ἡ δόξα σου, βασιλεῦ πανίσχυρε; Ποῦ ἡ ἐξουσία σου; Πᾶσαν τὴν καίαν σου ζῶν κατ' ἐμοῦ ἐξεκένωσας· σήμερον θμῶς σὺ μὲν εἶσαι νεκρὸς, ἐγὼ δὲ — ὁ καταδιωχθεὶς, ἐγὼ ὁ πλάνης καὶ ταλαιπωρηθεὶς — ἐγὼ ζῶ!

Καὶ πάλιν κατεφιλεῖ τὸν λίθον ὁ Ἀνδρόνικος καὶ ἔκλαιε. Καὶ ὁ Ἄγιος Χριστοφορίτης ἔλεγε ταπεινῇ τῇ φωνῇ πρὸς τὸν σύντροφόν του· "Προσεύχεται!"

Καὶ τὰ φαντάσματα ἔσειον τὰς ἀομμάτους αὐτῶν κεφαλὰς καὶ ἔτρουλον τοὺς ὀδόντας.

Καὶ ὁ Ἀνδρόνικος ἐξηκολούθει τὴν δέησίν του·

— Μὲ περιεφρόνησας, ἄφρον Μανουὴλ; Ἦλθε τῆς ἀντιμισθίας

ἡ ὥρα! Νῦν τὰ πάντα θέλεις ἀποτίσει. Διὰ τοῦ στέμματός σου ἐγὼ θέλω περικοσμήσει τὴν κεφαλὴν μου· ἐπὶ τοῦ θρόνου σου θέλω καθῆσαι ἐγὼ· τὰ ἀνάκτορα ταῦτα, ὅθεν μ' ἐξέβαλες ὡς δοῦλον, θέλω καταλάθει ἐγὼ ὡς ἡγεμόν. Ἡ ἐπτάλοφος μεγαλόπολις σου μοὶ ἀνήκει, Μανουὴλ. Ἴδε με ἂν δύνασαι νὰ με ἰδῆς. Ἡ θέα μου σὲ ταραττει καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τάφῳ σου; Τὸν ἰόν σου ζητεῖς; Ἄλλ' ὁ υἱός σου αὐτὸς εἶναι τώρα εἰς τὰς χεῖράς μου. Σῶσον αὐτόν, πάτερ φιλόστοργε, ἂν δύνασαι, ἐκ τῶν χειρῶν μου! Ἄφρον, πόσον ἠπατήθης!

Καὶ πάλιν κατησπάζετο τὸ ψυχρὸν μάρμαρον καὶ πάλιν ἔκλαιεν.

Καὶ τὰ φαντάσματα ἐγέλων μὲ τὰ ἀόμματα τῶν πρόσωπα, καὶ ἐδείκνυον διὰ μέσου τῶν ἀχείλων στοματίων τοὺς λευκοὺς αὐτῶν ὀδόντας.

Πρὸς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ ἀπεσῶρθη ὁ Ἀνδρόνικος κλονιζόμενος καὶ τεθλωμένους ὑπὸ τῶν δακρῶν ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς· οἱ δὲ δύο ὀπαδοὶ τοῦ ὑπεστηρίξαν τὸν κλονιζόμενον καὶ ὠδήγησαν αὐτόν ἐκτὸς τοῦ ναοῦ.

Ἡ δὲ μεγάλη θύρα τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἐκλείσθη ὑπισθεν αὐτῶν, καὶ ἡ γαλήνη καὶ ἡρεμία ἐθασίλευον πάλιν εἰς τὴν μὲν τὴν Παντοκράτορος, ἐνθα ἐντὸς τοῦ λιθίνου τάφου τὸν ὕστατον αὐτοῦ ἐκοιμᾶτο ὕπνον ὁ Κομνηνὸς Μανουὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ.

"Ἦλιε, τοῦ μίσσητος! καὶ λόγε θεοῦ προά-
καρτε τῆς ὑπὲρ κατὰλήθην σῆς ἀνοχῆς!"
ΝΙΚΗΤΑΣ ΧΡΗΝΙΑΤΗΣ.

Ἐπὶ τὰ μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα ἐν Φιλοπατίῳ ὑπῆρχε σειρά θολωτῶν ὑπογείων, λελαξευμένων ἐντὸς τοῦ θράχου, τὰ ὅποια ἐχρησίμευον ὡς εἰρηκτῆ. Ὅσοι εὐάριοι καὶ πλούσιοι ἦσαν αἱ αἰθουσαὶ τῶν ἀνακτόρων, ἐν αἷς ἐπὶ τῆς πορφύρας ἐστίλθεν ὁ χρυσοῦς διὰ πολυτίμων λίθων πεποικιλμένους, καὶ οἱ ἀπαστρέπτοντες τοῖχοι ἡμιλλῶντο πρὸς τὴν λαμπρὰν τῶν ὀρόφων διακόσμησιν, τοσοῦτω σκοτεινὰ καὶ ζοφερά ἦσαν τὰ ὑπὸ τὴν γῆν, ὅπου τὸ ἀγδὲς τῆς ὑγρασίας καὶ τῆς σήψευος χρώμα ἐθαψε τοὺς θαρεῖς θόλους καὶ ὅπου ὁ ψυχρὸς καὶ γυμνὸς λίθος καὶ αἱ σιδηρόφρακτοι θύραι ἐπρόδιδον μακρόθεν τὴν φρικώδη τῶν ὑπογείων τούτων χρῆσιν.

Ἄνω ἐστίλθεν ὁ ἥλιος, τὸ μεγαλεῖον, ἡ ζωὴ· κάτω ἐθασίλευε τὸ σκότος, ἡ ἀπελπισία, ὁ θάνατος· ἄνω ἐκινούντο ζωηροὶ καὶ εὐδαίμονες οἱ μεγάλοι τῆς γῆς, οἱ τὰς τύχας μυριάδων ἀνθρώπων διέποντες, κάτω ἐστέναζον ὄντα ἐλευθέρων, ἄνθρωποι ἠκρωτηριασμένοι καὶ ἀόμματοι, οἵτινες ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς δόξης καὶ τῶν τιμῶν εἶχον κατακρημνισθῆ εἰς τῆς ἀπελπισίας καὶ τῆς ἀθλιότητος τὸ θάραβρον· οἱ ἄνω κατοικοῦντες ἀπελάμβανον τοῦ βίου χαίροντες, καὶ ἐφοβοῦντο τὸν θάνατον ὡς τέρμα τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀπολαύσεών των, οἱ δὲ κάτω κρατούμενοι ἐπεκαλοῦντο ἐν δακρύοις καὶ στεναγμοῖς τὸν θάνατον ὡς τὴν μόνην τῶν δεινῶν τῶν ἀπαλλαγῆν. Ὅποια ἀντίθεσις ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ οἴκῳ! Ὅποια διαφορὰ εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μόνων ποδῶν! —

Κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς βασιλείας τοῦ Μανουὴλ ἔτη ἡ ὑπόγειος αὐτῆς εἰρηκτῆ εἶχε σχεδὸν κενωθῆ, τὸ μὲν διότι τῶν πλείστων ἐγκαθηριγμένων τὰς ἀλύσεις συνέτριψεν ἡ σιδηρὰ τοῦ θανάτου χεῖρ, τὸ δὲ διότι νέοι ξένοι δὲν εἶχον προσέλθει εἰς τὸ φρικώδες τοῦτο πανδοχεῖον. Ὁ Μανουὴλ γενναίαν ἔχων τὴν ψυχὴν, ἀπεστρέφετο τὸν τοιοῦτον τῆς ἐλευθερίας περιορισμὸν καὶ ἐπροτίμα νὰ καταστήσῃ δι' ἐνὸς κτυπήματος τὸν ἐχθρὸν τοῦ ἀδελφοῦ. Ἐλεος καὶ τοῦτο ἐν τῇ αἰμοβόρῳ τῶν δυναστῶν τοῦ Βυζαντίου φύσει! Μετὰ τὸν θάνατον ὁμοῦ τοῦ Μανουὴλ καὶ αἶμα ὁ σκληρὸς πρωτοσεβαστὸς Ἀλέξιος περιελθῆ ἐν ὀνόματι ἀθῶου παιδὸς τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν, τὰ ἀπαῖσια ἐν Φιλοπατίῳ ὑπόγεια ἤρξαντο πάλιν κατοικοῦμενα καὶ ἀντηχοῦντα ἀπὸ τῶν γοερῶν θρήνων τῶν

θυμάτων τῆς ἀθαιρείας καὶ τῆς ἐκδικήσεως. Ὁ πρωτοσεβαστὸς ἐν τῇ ἀσπλάγγνῳ αὐτοῦ μανίᾳ ἐτέρπετο περιερχόμενος ἐνίοτε τὸ σκοτεινὸν ἐκεῖνο τῆς ἀπελπισίας κατοικητήριον καὶ ἐλιέπων τὴν ἀνίσχυρον λύσασαν τῶν δυστυχῶν αὐτοῦ θυμάτων.

Ἐν τῶν ὑπογείων τούτων δωμάτων, ἡ μάλλον εἰπεῖν ἄντρον τι ζοφερὸν καὶ δυσῶδες, τὸ ὅποιον ἐπὶ πολὺ ἦτο κενὸν καὶ κατακεῖτο μόνον ὑπὸ ἀκαθάρτων ζώων καὶ μαύρων ἀραχνῶν, ἦτο νῦν ἡ κατοικία γυναικὸς, ἣτις πρὸ μικροῦ ἔτι περιεβλημμένη πορφύραν ὑπῆρχε τὸ κέντρον, περὶ δὲ τὰ πάντα περιεστρέφοντο, ὁ νοῦς ὁ τὰ πάντα διέπων, ἡ χεῖρ ἡ τὰ πάντα διευθύνουσα.

Ἡ γυνὴ αὕτη, ἡ ἐν τῇ σκοτεινῇ εἰρηκτῇ κρατουμένη, ἦτο ἡ βασίλισσα Μαρία, ἡ χήρα τοῦ αυτοκράτορος Μανουὴλ, αὕτη ἡ μήτηρ τοῦ βασιλεύοντος Ἀλεξίου.

Ἀπολέσασα τὸ ἰσχυρὸν αὐτῆς στήριγμα, τὸν πρωτοσεβαστὸν Ἀλέξιο, καὶ ἐν τῇ ὑπεροπτικῇ αὐτῆς ἀλαζονείᾳ μὴ θελήσασαν ὑποκύβῃ εἰς τὸν Ἀνδρόνικον, ἡ βασίλισσα Μαρία, ἀθαίρατος καὶ τῶν τιμῶν κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς κοιτῶνι συλληθθεῖσα, ἐβρίβθη εἰς τὸ ζοφερὸν ὑπόγειον. Εἰς μάτην ἐπεκαλεῖτο τὴν συνδρομὴν τοῦ υἱοῦ τῆς καὶ βασιλέως· ὁ ἀθῶος παῖς, ἀνίσχυρος θλῶς κατὰ τῆς σιδηρᾶς τοῦ Ἀνδρονίκου θελήσεως, οὐδὲν ὑπὲρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ πράξῃ, καὶ ἡ Μαρία ἀπαυθῆσασα, καταβληθεῖσα ἠγαγκάσθη τέλος νὰ ὑποκύβῃ εἰς τὴν ἀθαιρείαν θίαν. Καὶ ἐνόμισε μὲν κατ' ἀρχὰς ἡ ἀγέρωχος γυνὴ ὅτι ἀρκούσας εἶχε τὰς δυνάμεις ὅπως ἀντιπαλαίσῃ κατὰ τοῦ νέου αὐτῆς ἐχθροῦ· τέλος ὁμοῦ ἐνόησεν ὅτι μάτην κοπιᾷ, καὶ ὁ θρίαμβος τοῦ Ἀνδρονίκου ἦτο ἐντελής. Δὲν ὠκνησε δὲ καὶ οὗτος νὰ ὠφελήθῃ τῆς νίκης ταύτης· φοβοῦμενος ὁμοῦ μὴ ἡ καταβληθεῖσα ἔχιδνα ὑψώσῃ

ἐκ νέου τὴν κεφαλὴν, ἀπεφάσισε νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἀδελφῆ, καὶ δυνάμει τῆς δουλείας αὐτῆ παρὰ τοῦ βασιλέως ἐξουσίας ἐβρίβη τὴν βασίλισσαν εἰς τὴν σκοτεινὴν τρώγλην. Ὅπως δὲ δικαιολογήσῃ ἀπέναντι τοῦ κόσμου τὸ ἀθαιρετόν τοῦτο τόλμημα, διενόηθη νὰ νομιμοποιήσῃ τὸν τρόπον τινὰ τὴν καταδίκην ταύτην τῆς βασίλισσας εἰσάγων αὐτὴν εἰς δίκην.

Αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἡμέραν τῆς δίκης ἀνέμενεν ἡ Μαρία ἐν τῷ δυσῶδει τῶν ἀνακτόρων ὑπογεῖο. Καὶ ἦτο μὲν πεπεισμένη ἡ Μαρία ὅτι οὐδέποτε ἤθελον εὐρεθῆ δικασταὶ τολμήσαντες νὰ βίβῳσι μέλαιναν κατὰ τῆς μητρὸς τοῦ ἡγεμόνος τῶν ψῆφον, ὁ Ἀνδρόνικος ὁμοῦ, προβλεπτικός καθ' ἑαυτὴν, προπαρεσκεύασε δεόντως τὰ πάντα καὶ ἀνοπομότως ἐβίλεπε προσεγγίζουσαν τὴν ἀνατολήν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐμελλε νὰ δώσῃ τὸ τελευταῖον κτύπημα εἰς τὸν καταβληθέντα ἐπίφοβον ἀντίπαλόν του. —

Ἦτο ἡ ὥρα, καθ' ἣν οἱ φύλακες, κέρθεροι ἀκούμητοι καὶ ὄργανα πιστὰ τοῦ νέου ἀρχόντος, εἰσήρχοντο εἰς τὰ ὑπόγεια ἐκεῖνα κελία, ὅπως θεσθαιωθῶσι ὅτι τὰ πάντα διατελοῦσιν ἡσυχὰ καὶ φέρωσιν εἰς τὰ φεινάλεα θύματα τὴν γλίσχρον τῆς ἀφορήτου αὐτῶν ὑπάρξεως παρτάσιν.

Εἰς τὴν εἰρηκτῇ τῆς Μαρίας εἰσῆλθε φύλαξ ἄγριος τὴν ὄψιν καὶ πελώριος τὸ ἀνάστημα, κρατῶν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ δάδα, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ τεμάχιον μέλανος ἄρτου. Ἀφ' οὗ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὑψώσας τὴν δάδα εἶδε πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ κειμένην ἐπὶ γυμνῆς φάθης τὴν ταλαίπωρον βασίλισσαν λυσίκομον καὶ ὑψούσαν πρὸς αὐτὸν τοὺς ὀφθαλμούς, ἀνεκάγχασε καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν·

— Ὁ μάγειρος ἄργησε ὀλίγον σήμερον νὰ σοῦ ἐτοιμάσῃ τὸ γεῦμά σου, ἀλλὰ μὴ νομίσης διὰ τοῦτο ὅτι καὶ σ' ἐληθμονήσαμεν. (Ἔπεται συνέχεια.)

Ὡς ἄθος εἶσαι καὶ ἀγνή
Κε' ὠραία καὶ γλυκεῖα,
Καὶ λὺπ' εἰς τὴν καρδίαν μου
Εἰσέρχεται θάψια.
Μ' ἔρχεται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
Τὰς χεῖρας νὰ σοὶ θέσω,
Καὶ πρὸς θεὸν νὰ δεηθῶ,
Νὰ τὸν παρακαλέσω,
Κόρη, νὰ σὲ τηρῇ ἀγνή,
Γλυκεῖαν τόσοσιν καὶ καλήν.

HEINE.

ΠΟΙΗΜΑΤΟΝ ΤΟΥ HEINE.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Θεσσαλοί, τήν ὀμίλησιν αἰώνων
Ελευθέρα σκορπίζει πνοή,
Σαβρὸν βίον δουλείας καὶ πόνον
Σώζει σήμερον νέα ζωή.

ΕΛΛΑΣ.

Ἐν ἤξει σαλπίγγων καὶ παιανι-
ζούσης τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς διέθῃ ὁ ἐλ-
ληνικὸς στρατὸς τὰ ἀρχαῖα σύνορα προβαίνειν εἰς
κατάληψιν τῶν παραχωρηθειῶν νέων χωρῶν ἐν
Θεσσαλίᾳ. "Ἡδὴ ἡ κυανόλευκος ἤμισ ἡμισία
κυματίζει ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων τοῦ Δομοκοῦ, ἥδη ὁ
Ἄλμυρός καὶ τὰ ἄλλα τμήματα τῆς δευτέρας
ζώνης κατελήφθησαν ἀποχωρησάντων τῶν τουρ-
κικῶν στρατευμάτων. Τὸ εὐχάριστον εἶναι ὅτι
τὰ πάντα προβαίνουσι εἰρηγικῶς καὶ ἐν τάξει,
οὐχὶ τόσο ἄγριον εἰς τὴν πρόνοιαν καὶ ἀκριβείαν
τῆς διεθοῦς ἐπιτροπῆς, ὥς εὐρωπαϊκὰ τινα φύλλα
διατείνονται, τὰ ὅποια ἐκ συστήματος δὲν θέλουσι
νὰ ἐπαίνεωσιν ἑλληνικὸν τι, ὅσον χάρις εἰς τὴν
περσικὴν τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ καὶ εἰς τὸν
ἀκριβοῦς πατριωτικὸν καὶ ἐθνουσιασμὸν τῶν κα-
τοίκων τῶν μερῶν ἐκείνων παντὸς θρησκείας
καὶ πάσης τάξεως. "Ἀλλὰ καὶ ἡ Πύλη ὀμολο-
γεῖται ὅτι μεγάλην δακνύει προθυμίαν εἰς τὴν
παράδοσιν ἰσῶς κατανοεῖ ἡ Πύλη, ὅτι ὅσοι
ταχύτερον τακτοποιήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην,
τοσοῦτον ταχύτερον θὰ ᾖ εἰς θέσιν νὰ προβῇ καὶ
εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῆς
πραγμάτων, καὶ ἰδίως τῶν οικονομικῶν τῆς, τὰ
ὅποια δὲν διατελοῦσιν εἰς πολὺ εὐχάριστον ση-
μαίον. — Ἄμα διαβάς τὰς παλαιὰ σύνορα ὁ
γενικὸς ἀρχηγὸς κ. Σκαρλάτος Σούτσος ἐξέδωκε
προκήρυξιν ἐλληνοπερσῆ, ἥτις ἐνεποίησε τὴν
ἀρίστην ἐντύπωσιν ἢ ἐξῆς πρὸ πάντων περικοπῆ
ἐφάνη ἡμῖν ὡραία καὶ ἐκφραστικώτατη. "Δέχομαι
"εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινῆς ἡμῶν Πατρίδος
"ὅμως τοὺς κατοίκους τῆς Θεσσαλίας συμπολίτας
"ἰσῶς ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ ἀπολαύοντας τοῦ
"λοιποῦ, ἄνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ θρησκεί-
"ματος, πάντων τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐνομίας."
Πράγματι ἡ ἑλληνικὴ σημαία πρέπει νὰ ᾖ ἡ
σημαία τῆς τάξεως καὶ τῆς ἐνομίας. — Λέγεται
ὅτι ἡ παραχώρησις τοῦ Βόλου θέλει ἀπιστευθῆ,
ὅσοι ἔσονται λίαν συντελεστικὸν εἰς τὴν ταχυ-
τέραν τακτοποίησιν τῆς ἑλῆς χώρας. — Περὶ
τῆς παραχωρήσεως τῶν αἰδηροδρομικῶν γραμμῶν
τῆς Ἑλλάδος διαλαμβάνει σήμερον ἡ τακτικὴ ἐξ
Ἀθηνῶν ἀνταπόκρισις ἡμῶν. Τὸ πρῶτον εἶναι
ὅψ' ἔλας τὰς ἐπιπέσεις εὐχάριστον, ἀλλὰ, καὶ
πάλιν ἐπαναλαμβάνομεν, λυπούμεθα ὅτι δὲν εἶναι
Ἕλληνας οἱ ἀναλαβόντες τὴν ἐπιχειρήσιν ταύτην.

ΓΑΛΛΙΑ. Καὶ αἱ συμπληρωτικὰ ἐλλογαῖ
ἐν Γαλλίᾳ ἀπέβησαν ὑπὲρ τῶν δημοκρατικῶν,
ἐχόντων οὕτως ἐν τῇ βουλῇ μεγάλην πλειοψηφί-
αν, δημοκρατικοὶ 459, θαναταριστὰί 47 καὶ
βασιλέφρονες 41, τὸ ἕλιν 547 βουλευταί. — Φρι-
κώδης σύγκρουσις δύο αἰδηροδρομικῶν ἀμαξοστοι-
χειῶν συνέβη προχθὲς τὴν πρωίαν ἐν τῷ σταθμῷ
CHARENTON πλησίον τῶν Παρισίων. Δεσποτικῶς
ἀνθρωποὶ ἐφρονεῖθσαν καὶ πλείστοι ἐπληγώθησαν,
ἐξ ὧν τινες ἐπικινδύνους. Ἐν τῇ μιᾷ τῶν ἀμα-
ξοστοιχειῶν, τῇ ἐκ Μασσαλίας προερχομένη,
ἐκρίσθη καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τοῦ Σιάμ,
ὅστις ὅμως οὐδὲν ἔπαθε. Τὰ καθ' ἕκαστα τῆς
ἀπαιτίας ταύτης σκηγῆς εἰσι σπαρταζοκάρδια. Ὅσοι
αὐτῶν ἢ διὰ αἰδηροδρομικὴν συγκοινωνία τοσοῦτον
πολλαπλασιάζονται καὶ τὰ ποσῶτα δυστυχήματα
ἢ ἐπαγρύπνησις τῶν γραμμῶν ἔπρεπε νὰ ᾖ

αὐστηροτέρα παρ' ὅτι εἶναι. — Ὅτι σήμερον κυ-
ρίως ἐπασχολεῖ τὴν γαλλικὴν κυβέρνησιν εἶναι
ἡ ἐπιτεινωμένη ἐπαναστάσις τῶν φραγκικῶν ἐν
Ἀφρικῇ φυλῶν. Φαίνεται ὅτι καὶ ὁ στρατὸς
τῆς Τυνίδος ὀλίγη διάθεσιν δεκνύει νὰ ἐκστρα-
τεύσῃ κατὰ τῶν ὁμοθρήσκων τοῦ ἐπαναστασίων,
καὶ τοῦτο ἰσῶς παρακινῆσει τὴν Γαλλίαν νὰ κα-
ταλάβῃ ταχύτερον τὴν Τυνίδα παρ' ὅτι ἐσκόπευεν.
Λέγεται ὅτι ὁ στρατηγὸς SAUSSIER παρασκευάζει
τολμηρὸν κίνημα δι' οὗ νὰ καταβάλῃ διὰ μιᾶς
τὴν ἐπαναστάσιον. Ἐν Παρισίῳ συζητοῦνται
ἀλλεπάλληλα ὑπουργικὰ συμβούλια, ἀντικείμενον
ἔχοντα τὰ πράγματα τῆς Ἀφρικῆς.

GERMANIA. Καθ' ὅλην τὴν Γερμανίαν
ἐρωτάσθη πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἡ ἐπέτειος ἡμέρα
τῆς ἐν Σεδὰν νίκης (2 Σεπτεμβρίου ἔ. ν.). Πανταχῶθεν
ἐπιστέλλονται, τοῦλάχιστον ἐκ τῶν
κυριωτέρων τῆς Γερμανίας πόλεων, ὅτι αἱ δια-
δηλώσεις ὑπῆρξαν ἐνθερμοὶ καὶ ἐθνουσιαστικαί.
"Ὅτι μᾶς ἐφάνη κατὰ τὴν παράδοσιν, τοῦλάχιστον
ἐνταῦθα ἐν Λειψίᾳ, εἶναι ὅτι οἱ ῥήτορες μετα-
χειρίζοντο πρὸς τοὺς ἠττηθέντας Γάλλους φράσεις
οὐχὶ λίαν εὐκόσμως· τοῦτο δὲν προοίδει χαρα-
κτῆρα ἱπποτικῶν. Ὁ πρῶτον ἱπποτικὸς δὲν γλευ-
ρίζει, οὐδὲ ὑβρίζει τὸν ἠττηθέντα ἐχθρὸν· χαιρεῖ
ἐπὶ τῇ νίκῃ του ἀλλὰ δὲν κομπάζει.

ΑΓΓΛΙΑ. Καὶ ἄλλο θαλάσσιον δυστύχημα.
Ἀτμόπλοιο ἀγγλικόν, ὁ Τούτων, προσκρούσας
παρὰ τὸ μεσημβρινὸν τῆς Ἀφρικῆς ἀκρωτήριον
ἐπὶ ὕψους, ἐξουθίσθη καὶ ἐκ τῶν ἐπιβατῶν φαί-
νεται ὅτι οὐκ ὀλίγοι ἐπλήγησαν. Τὰ καθ' ἕκαστα
τοῦ νέου τοῦτου θαλασίου δυστυχήματος δὲν
εἶναι ἀκόμη ἀκριβῶς γνωστά. Ὁ διοικὼν τὸ
ἀτμόπλοιο πλοίαρχος ἀποπέθεθη.

ΑΜΕΡΙΚΗ. Ἄν καὶ πρὸ μικροῦ ἢ κατὰ-
στασις τῆς ὕγειας τοῦ προέδρου τῶν Ἡνωμένων
Πολιτειῶν ἐνέπιεν σπουδαϊοτάτους φόβους, καὶ
ἐφημερίδες τινὲς μάλιστα εἶχον διαδώσει καὶ τὴν
εἰδηρὴν τοῦ θανάτου αὐτοῦ, μ' ἕλιν τοῦτο αἱ τε-
λευταῖα ἐξ Ἀμερικῆς πληροφορία ἐμφανίζουσι
ἀπρόσδοκτον ἐπὶ τὰ κρείττω τρεπίν· τηλε-
γραφικῶς μάλιστα ἀγγέλλεται σήμερον ὅτι ὁ
Πρόεδρος μετακομίσθη διὰ τοῦ αἰδηροδρόμου εἰς
τὴν ἐτοιχίαν, ὅπως ταχύτερον ἀναλήθῃ καὶ ἀπο-
ψύγῃ τοὺς ἑνεκα τῶν ἀναθυμιάσεων τοῦ ποταμοῦ
κατ' αὐτὴν τὴν ὄραν τοῦ ἔτους ἐν Βασιλικῶν
ἐπιπολάζοντας πυρετούς. — Ὁ ἀμερικανὸς στρα-
τηγὸς Κάρ ἐμπροσθὸν εἰς ἐνδερὸν ἀγρίων κατε-
σφάγη μεθ' ἑλῆς τῆς συνοδείας του· λέγεται
ὅτι ἐδωμῆκοντα εἰσὶν οἱ οὗτος οὐκ εὐχεστὸν κατα-
ρρουρηθέντες στρατιῶται. — Αἱ ἀμερικανικαὶ
ἐφημερίδες ἀναφέρουσι ὅτι ὁ πολυβρῦλλητος
ὀδκτωρ Τάννερ δὲν ἀπέθανεν, ἀλλ' ὅτι ζῆ καὶ
βασιλεύει. Ὅσοι τῆς εἰδήσεως τοῦ θανάτου του μὲ
ἔλας τὰς λεπτομερείας, ἂς διηγῆθη φύλλον τι
τοῦ Ἀμετελοδῆμου, ἦτο μόνον μία ὄντως ἀμε-
ρικανικὴ réclame, ἐξουφρανθεῖσα θεσπίως παρὰ
τοῦ ἰδίου. Καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον ἐκμεταλλεύ-
ονται τινες!

ΠΕΡΙ ΦΕΛΛΟΥ.

Τοῦ φελλοῦ τὴν χρησιμότητα οὐδεὶς δύναται ν'
ἀρνῆσθαι· ἂν ἔχῃ δὲ ἄλλο, ἀλλὰ μόνον διότι χρησι-
μείει πρὸς προφύλαξιν καὶ διατήρησιν ἐνὸς τῶν
πολυμυτέρων τῆς ἀνθρωπότητος ποσῶν, τοῦ
οἴνου, καθίσταται ὁ φελλὸς ἀντικείμενον πρώτης
ἀνάγκης.

Ὁ φελλὸς εἶναι ὁ φλοιὸς ἢ τὸ περικάλυμμα
εἰδους δρυῶν, ὧν τὸ ὕψος οὐδέποτε ὑπερβαίνει
τὰ δέκα μέτρα. Αἱ δρυὲς αὗται, ἀφρονώταται ἐν
Ἰσπανίᾳ, φύονται εἰτε ἐπὶ τῶν ὄρων εἰτε καὶ
ἐν τῇ πεδιάδι· ὁ φελλὸς δὲ τῶν ὄρων δρυῶν
εἶναι ἀσυγκρίτῃ λόγῳ καλλίτερος τοῦ τῶν πε-

δυνῶν, διότι εἶναι καὶ καθαρώτερος καὶ πυ-
κνότερος. Ὁ φελλὸς δὲν δύναται ν' ἀφαιρεθῆ
ἀπὸ τοῦ δένδρου πρὶν τοῦτο φθάσῃ εἰς ἡλικίαν
τοῦλάχιστον εἰκοσὶ ἐτῶν, καὶ ἀποκτήσῃ διαμέ-
τρον 12 ἢ 15 ἑκατοστομ. Καὶ πρῶτον μὲν
ἀφαιρεῖται ὁ πρῶτος φλοιὸς, ὁ ἀρσενικὸς λεγόμε-
νος φελλὸς, ὅστις εἶναι πάντοτε κατωτέρα
ποιότητος. Ἡ ἀποκοπὴ γίνεται διὰ μικρῶν πε-
λέκων, δι' ὧν σχίζεται ὁ φλοιὸς ἀπὸ τὰ ἄνω
πρὸς τὰ κάτω ἀποσπάται ὅμως εὐκολώτατα ἀπὸ
τοῦ κορμοῦ καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων τοῦ δένδρου.
Ἐκ τοῦ ἀρσενικοῦ φελλοῦ κατασκευάζονται τὰ
σηρήματα τῶν δικτύων, οἱ ναυαγιστικαὶ
ζωστήρες.

Ἀφαιρέσθους τοῦ πρώτου φλοιοῦ σχηματίζ-
εται περὶ τὸ δένδρον δευτέρος, ὅστις ἀφαιρεῖται
μετὰ παρέλευσιν ἑκτῶ ἢ ἐννεα ἐτῶν, ὅτε ἀποκτε-
θῆσθαι 2 μέχρι 2½ ἑκατοστομ. καὶ ἐξ οὗ παρά-
γεται ὁ θηλυκὸς λεγόμενος φελλὸς, ὅστις καὶ
αὐτὸς δὲν ἔχει μεγάλην ἀξίαν ὡς ἔχον πολλὰς
βραβείας. Καὶ τοῦ μὲν πρώτου φελλοῦ ἡ ἀπο-
κοπὴ γίνεται συνήθως κατὰ μῆνα Αὐγούστου ἢ
καὶ Σεπτεμβρίου, τοῦ δευτέρου ὅμως πάντοτε
τὸν Μάϊον.

Ὁ τρίτος φλοιὸς, ὅστις ἀφαιρεῖται μετὰ πα-
ρέλευσιν ἄλλων ἐννεα ἐτῶν, παράγει καλὸν φελ-
λὸν· τὸν ἄριστον ὅμως πάντων παράγει ὁ τέταρ-
τος φλοιὸς, ὅστις πολλαῖς ἀφαιρέται εἰς δε-
καπέντε ἔτη μετὰ τὴν τρίτην ἀποκοπὴν.

Αἱ δρυὲς, ὧν ὁ φελλὸς δὲν ἀφαιρεθῆ, αὐτά-
νουςι θραύεις καὶ παράγουσι πολλὰς καὶ γλυκεῖας
θαλάνας· ἀφαιρέσθους τοῦ φλοιοῦ τὸ δένδρον
ἀναπτύσσεται καλλίτερον, διότι δὲν περιορίζεται
ὕψὸς τοῦ περιελαίουματος· τότε ὅμως οἱ καρποὶ
αὐτοῦ οὕτε ἀφθονοὶ εἶναι οὕτε καλοὶ, ἰσῶς διότι
τὸ δένδρον δὲν ἔχει θερμὸν ἔνδομα καθ' ἣν ἐπο-
χὴν ἀνθίζει.

Ἡ τὸν φελλὸν παράγουσα δρυὶς εἶναι τὰ μά-
λιστα εὐπαθῆς, καὶ ὁσάκις βαρῆς ἐνακῆσει γεμῶν
τὰ τοῦ φλοιοῦ ἀποθυμώθέντα δένδρα δὲν ἀντέ-
χουσιν εἰς τὸ φύκος. Ἄλλ' ὁ φελλὸς δὲν προ-
φυλάττει τὸ δένδρον μόνον ἀπὸ τοῦ φύκου, ἀλλὰ
καὶ ἀπὸ τῆς πυρκαϊῆς, διότι ὁ φελλὸς δυσκόλως
ἀναφλέγεται.

Ἀφ' οὗ τελειώσῃ ἡ ἀποκοπὴ μεταφέρεται ὁ
φελλὸς, εἰς μεγάλην τεμάχια κεκομμένους, ἐντός
ἰσογειῶν δοματίων, ἐνθα γίνεται ἡ διαλογῆ, καὶ
ὁ μὲν καλῆς ποιότητος καθαρίζεται μετὰ προσ-
σῆχης καὶ παραδίεται εἰς τὰ ἐργοστάσια, τὰ
ὅποια κατασκευάζουσιν ἐξ αὐτοῦ τὰ πώματα τῶν
φιαλῶν. Ἐν τῷ ἐργοστασίῳ ὁ φελλὸς τίθεται
ἐντός ζέοντος ὕδατος ἐπὶ ἑν τετάρτον τῆς ὥρας,
μεθ' ὃ κόπτεται εἰς μικρὰ τετράγωνα τεμάχια,
τὰ ὅποια πάλιν τίθενται ἐντός ζέοντος ὕδατος,
καὶ κατόπιν εἰς ὑπόστρα ὑγρὰ, ἐνθα ἀποστραγι-
γίζεται ἐπὶ τέσσαρας ἢ πέντε ἡμέρας· μετὰ τοῦτο
χρησιμεῖται εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πομάτων·
τὰ ἄριστα τῶν πομάτων εἶναι τὰ ἐκ φελλοῦ
μείναντος ἐπὶ δύο ἢ καὶ τρία ἔτη ἐν τῇ ἀπο-
θήκῃ, διότι τότε ὁ φελλὸς οὕτως πυκνωταί, ἐν
ᾧ ὁ φελλὸς, οὗ ἀμέσως γίνεται χρῆσις, καλόπτεται
μετ' ὀλίγον ὑπὸ μαύρον κηλίδων. Ἐννοεῖται
ὅτι διὰ τὸν φελλὸν τῶν κατωτέρων ποιότητων
δὲν λαμβάνεται τοσαύτη πρόνοια· οὗτος ἄμα ὡς
θυσιῶν τὸ πρῶτον εἰς τὸ ζεῖν ὕδωρ πωλεῖται
καὶ χρησιμοποιεῖται.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

Ἐδουάρδος Ἰωάννης Τρελώνης, πλοίαρχος,
ἐπιστήθιος φίλος τοῦ λόρδου Βύρωνος καὶ τοῦ
Ἑλληνος ὀπλαρχηγοῦ Ὀδυσσεύς Ἀνδρούτσου ἀπέθανε
περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου ἐν Ἀγγλίᾳ ἐν ἡλικίᾳ 90
ἐτῶν. Ὁ Τρελώνης ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν
ἡμέτερον ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα.

Ο ΔΕΡΒΙΣΗΣ.

Φτωγὸς δερβίσης μιά φορά
Ἐζήτησε μικρὸν παρὰ
Ἀπὸ πασᾶ μὲ τὸ σαρῖα —
Κι' αὐτὸς τοῦ βίχτει ἓνα χαλί.
Στάσου! ὁ δερβίσης σιγανὰ
Λέγει, στάσου! ἴσως ἢ ἀργὰ
Θάρθῃ καιρὸς, πασὰ μου.
Νὰ ἴδῃς καὶ τὸν παρὰ μου! —
Δὲν ἔπαυσε πολὺς καιρὸς,
Κι' ἀκούεται λόγος φοβερός.
Τί τρέχει; Ὁλοι ἐρωτοῦνε.
Δὲν ἔβρεις; τὸν πασὰ κρεμῶνεις!
Καὶ πρὶν τοῦ πάρον τὴν ζωὴ
Θὰ τὸν περάσῃν μὲ πομπή
Τρυφῶν εἰς τὴν πόλιν,
Νὰ τὸν ἰδοῦνς θλοι. —
Νὰ κι' ὁ δερβίσης ὁ καλὸς,
Πρῶτος ἀπ' ἑλίου καὶ αὐτοῦ,
Σκουνητῆ, φωνάζει, τρέχει,
Καὶ πρῶτον θέσιν ἔχει·
Ἐς τὸ χέρι του σφικτὰ
Τὴν πέτρα του κρατᾷ.
Ἐς τὰ μοτρά του θὰ τοῦ τὴν βίβω
Τοῦ μασκάρ, καὶ θὰ τοῦ δεῖξω! —
Πλὴν ὅχι — πρόνοιαν δὲν κάνω·
Δὲν μ' ὀφείλει καὶ ἀμαρτάνω·
Ἄν ὁ ἐχθρὸς ἦν θανατῆς,
Τῶς εἶμαι μπουταλάς, τρελλάος·
Ἄν ἦν εἰς δυστοχία,
Τῶς εἶν' ἀπανθρωπία,
Καὶ καρδιὰ μαύρη δείχνει —
Καὶ τὸ χαλίμ βίχτει.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ.

Τὸν τύπον τὸν ἑλληνικόν, τὴν καλλονὴν τὴν θεῖαν,
Τὴν χάριν τὴν ἀνεκφραστον, τὴν ἐκπαῖνον μαγείαν,
Ἐν μέσῳ τῶσαν δεσποίνων ἀπάσης τῆς Εὐρώπης
Χθὲς δὲν ἐξεπροσώπησι;
Μέσῳ τοσοῦτων θεατικῶν τῆς Ἑβᾶς θυγατέρων
Πλησίον σου στενάζοντες οἱ πάντες δὲν ἐπέρω;
Μ' ἐν ἐλέμῳ σου δὲν ἔπαυσε τοὺς στόνους, τὰ
δεῖνά μας;
Δὲν ἦσο ὁ ἀδάμας;
Ἐντὸς αἰθούσης φαινῆς ἐκ φῶτων παμμυριῶν,
Κίπτοι χαρίτων καὶ νομῶν, ἀστέρων καὶ ἠλίων,
Σταδίου, ἐν ᾧ εὐνοροπος ἐπαλῆσαι νέστης,
Δὲν ἦσο ἡ θεότης;
Τὸ κέντρον τῶν ἐλεμμάτων μας, ἡ τοῦ φωτός
ἐστία,
Τὸ ἄνω τὸ οὐράνιον, ἡ θεία ἀρμονία,
Ὁ δέσποινα καλλιπλάστως, φαιδρὰ δίπου ἐπέρας,
Δὲν ἦσο χθὲς ἐσπέρας;
Ἐν ᾧ ἐφανθὰ γελέουσα, μελαγχρονία δὲ λάλου
Μάτην ἐζήτησεν κάλλιον τίς κύκλι καὶ προσβάλλη,
Σιγῶσα οὐ ἐμάττει, κληῦσα εἰς λατρείαν
Ἐκάλειε τὴν καρδίαν!

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἐλέφας-Ἐστιατώριον. Κατὰ μίμησιν
τοῦ ἐν Βερολίῳ ὑπάρχοντος ἐστιατωρίου (tes-
taurant) τοῦ ἔχοντος σχῆμα πλοίου, ἐν ᾧ ἡ
ἑλῆ ὑπερσία γίνεται διὰ ὑπερταῶν ἐνδοσπόμενων
ναυτικῶς στολῆς, πρὸκειται νὰ ἰδρυθῆ ἐν Ἀμε-
ρικῇ, παρὰ τὴν Φιλαδέλφειαν, μέγα ἐστιατώριον
ἐν σχῆματι πλωρίου ἐλέφαντος. Τὸ ὕψος τοῦ
βλοῦ οἰκοδομημάτων ἔσται 44 ποδῶν, τὸ μήκος
85 καὶ τὸ πλάτος 22 ποδῶν. Οἱ τέσσαρες πό-
δες τοῦ θηρίου θὰ στηρίζονται ἐπὶ χονδρῶν
πασσάλων ἐμπεπηγμένων εἰς βάθος 25 ποδῶν
ἐντός τῆς γῆς, καὶ οἱ δύο ὀπίσθιοι πόδες θὰ
περιέχουσι κυκλικὴν κλίμακα, δι' ἧς οἱ θημιῶντες
θ' ἀναβαίνουσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἐλέφαντος,
ἤτοι εἰς τὴν αἰθούσαν. Ἡ προσδοκίς θὰ ἐγγίγῃ
τὴν γῆν ἐν τῇ στάσει ἐλέφαντος τρώγοντος· οἱ
δὲ δύο μεγάλοι ἐλεφαντινοὶ ὀδόντες θὰ ἀποτε-
λῶσι τὰς καπνοδόχους, δι' ὧν θὰ ἀποβάλληται
ὁ καπνὸς καὶ ἡ ὀσμὴ τοῦ μαγειρείου. Τὸ μα-
γειρεῖον τοποθετηθήσεται ἐντός τῆς κεφαλῆς·
ἐπὶ τῆς βράχους δὲ θὰ ἐγερθῆ εἰδος ἐξώστου μὲ
καθίσματα. Τὸ δὲ ἐσωτερικὸν τοῦ ἐστιατωρίου
τοῦτου θὰ ᾖναι κατασκευασμένον εἰς τρόπον, ὅσοι
νὰ χρησιμεύῃ καὶ ὡς τραπεζαρία, καὶ ὡς θέα-
τρον καὶ ὡς αἰθούσα διὰ ἐσπερίδας. Ἡ ἑλῆ
δαπάνη τοῦ ἀλλοτρίου τοῦτου οἰκοδομημάτων
ὕπελοισθῃ εἰς 27 χιλ. δολλαρίων.
Περὶ ὕδατος. Ἐπειδὴ τὸ πόσιμον ὕδωρ
ἐν πόλει πολυανθρώπων εἶναι μία τῶν πρώτων
ἀναγκῶν, καὶ ἐπειδὴ ἐοχάτως, ὡς γνωστὸν, ἀνα-
κινεῖται ἐν Ἀθήναις τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ζή-
τημα, δὲν νομίζομεν ἀπο σκοποῦ νὰ παραθέσωμεν
ἐνταῦθα προκήρυξιν, ἣν πρὸ μικροῦ ἐξέδωκεν ἡ
δημοτικὴ ἀρχὴ τῶν Παρισίων, ὅτε ἐνεκα τῆς
παρατεταμένης ξηρασίας ὑπῆρχε κίνδυνος ἐλατ-
τώσεως ἢ καὶ ἐντελοῦς τοῦ ὕδατος ἐλλείψεως.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ.

Εἰς τὸ ἄρθρον "περὶ τοῦ ὀδελίσκου τῆς
Κλεοπάτρας" (Ἐσπερος, Ἄρ. 6) παρεσέφεραν
ἡμαρτημένα τινὰ, τὰ ὅποια σήμερον προθύμως
διορθώσαμεν κατὰ τὴν εὐμενῶς ἀποσταλείσαν ἡμῖν
σημείωσιν ἐνὸς τῶν ἀξιότιμων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ
συνδρομητῶν.

Καὶ πρῶτον μὲν τὸν ἐν Λονδίῳ σήμερον
εὐρισκόμενον ὀδελίσκον δὲν ἐδώρησε τῇ Ἀγγλίᾳ
ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς, ὅσοις ἦτο ἀνάξιος τοιαύτης θε-
σθῆλου πράξεως, ἀλλ' ὁ Σαῖτ Πασσάς. Ὁ δὲ ἕτερος
ὀδελίσκος, ὅσοις καὶ ἴσταντο πρὸ δύο ἔτι ἐτῶν εἰς
τὴν θέσιν τῶν, ἐδωρήθη τῇ Ἀμερικῇ παρὰ τῆς
νῦν Αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως καὶ κοσμεῖ σή-
μερον πλατεῖαν τινα ἐν Ἀμερικῇ. Ἀμφότεροι
οἱ ὀδελίσκοι οὕτω ἠνομάζοντο τῆς Κλεοπάτρας.
Ἡ δὲ λεγομένη "Στήλη τοῦ Πομπηίου" εἶναι
ἑτέρα τις στήλη καὶ οὐχὶ ὀδελὸς, ἱσταμένη πρὸς
τὸ νοτιοανατολικὸν μέρος τῆς πόλεως, εἰκοσι
λεπτὰ τοῦλάχιστον μακρὰ τῆς παραλίας, ἐνθα
ἔκαιντο οἱ ὀδελίσκοι, παρὰ τὴν πόλιν ΒΑΒ-ΣΙΔΙΗ
(τὴν πόλιν τῆς στήλης).

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Γνωστοποιούμεν εἰς τοὺς βουλομένους
νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομητὰ τοῦ "Ἐσπερου",
ὅτι κατὰ συνεννόησιν γενομένην κατ' εὐθείαν
μεταξὺ τῆς διευθύνσεως αὐτοῦ καὶ τῆς γε-
νικῆς διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυ-
δρομείων, δύναται νὰ πράξωσι τοῦτο κατα-
βάλλοντας τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομὴν
καὶ εἰς τὰ οικεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα.
Ἐπὶ δὲ τῇ εἰδοποιήσει τῆς καταβληθείσης
πληρωμῆς θέλουσιν ἀποστελλέσθαι αὐτοῖς
τὰ ἐκδιδόμενα τεύχη τακτικῶς.

TIMH KATAXΩPHΣEΩΣ 50 ΦOIN. TON CTIXON. — ΔIEYΘYNΣIΣ CANAL-STR. 3. LEIPZIG.

ΚΑΚΑΟΝ ΤΟΥ ΒΑΡΩΝΟΥ ΛΗΒΙΓ (LIEBIG).

Εἴρηται παρ' ἅπασι τοῖς φαρμακείοις καὶ παντοπωλείοις τοῦ Κόσμου.

für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.
Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

ΕΣΠΕΡΟΣ

σύγγραμμα περιοδικὸν μετ' εἰκόνων δις τοῦ μηνὸς ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ.

Διηγήματα. — Ποιήσεις. — Αρχαιολογικά. — Ανακαλύψεις. — Ἐπιστημονικά. — Πολιτικά ἐπιθεωρήσεις. — Βιβλιοκρισίαι. — Διάφορα.

Τιμὴ ἑτησία προπληρωμένη Φράγκα 40.
Διὰ τὴν Γερμανίαν μάρκ. 32. Διὰ τὴν Ῥωσίαν ρούβλ. 16 ἀργ.
Ὁ Ἐσπερος πέμπεται ἐλεύθερος ταχυδρ. τέλους.
Διεύθυνσις· CANAL-STRASSE 3. LEIPZIG.

Ο ΕΚΑΤΟΓΓΡΑΦΟΣ

ἀνατυπώνει 50 μέχρι 150 κίς καὶ διὰ μελάνης καὶ διὰ τῶν ποικιλωτέρων χρωμάτων (Haber μετάλλια ἀξίας). Διὰ πλειοτέρας πληροφορίας καὶ δείγματα ἀπευθυντέον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἐκατογγράφου (Λονδίνον. 135 Cheapside) ἢ πρὸς τοὺς Κουὲ ἀδελφοὺς Μαρίνον εἰς Ἀθήνας.

THE HEKTOGRAPH

(ὁ Ἐκατογγράφος) is still unrivalled for obtaining 50 to 150 Duplicates in indelible black and various coloured inks. (Haber's Prize medals.) Write for particulars and specimen,
Hektograph Depot 135 Cheapside. London, or Messrs Marino Broth. — Athen.

Ἐκ τοῦ βιβλιοπωλείου Γ. ΣΠΕΜΑΝΝΟΥ ἐν ΣΤΟΥΤΓΑΡΤΗΙ ἐξεδόθη·

ΕΛΛΑΣ καὶ ΡΩΜΗ

ὑπὸ

ΙΑΚΩΒΟΥ ΦΑΛΚΕ

Ἐθνογραφικὴ ἱστορία τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος μετὰ πολλῶν εἰκόνων ἀρχιτεκτονικῶν, πλαστικῶν καὶ χωρογραφικῶν τῶν ἐγκριτοτέρων γερμανῶν καλλιτεχνῶν.

Τιμὴ τοῦ ἀδέτου τόμου ἐν 35 τεύχεσι Μάρκαι 52.50.
Μετὰ πλουσίου δεσμάτου 70.—.

Polychrome Meisterwerke

der monumentalen Kunst in Italien.
Herausgegeben von Baurath H. Köhler in Hannover.
In Prachtband 250 M. Ein Blatt einzeln 18 M.
Ein künstlerisch ausgeführtes Prachtwerk in Farbendruck. In äusserst getreuer Wiedergabe 12 der farbenprächtigsten Monumente Italiens (Sixtin. Kapelle, Rafael'sche Loggien, Saal des Dogenpalastes in Venedig, Bibliothek in Siena, Dom von Orvieto etc.) umfassend.
LEIPZIG. Baumgärtner's Buchhandlung.

Für Literaturfreunde!

Unter dem Titel:
LITERARISCHER MERKUR
erscheint seit October v. J. monatlich zweimal ein vornehm ausgestattetes **kritisches Organ der populair-wissenschaftlichen Literatur.**

Dasselbe bringt neben fesselnden Essays über die verschiedensten literarischen interessanten Ereignisse unparteiische Besprechungen beachtenswerther Erscheinungen der

Philosophie, Naturwissenschaften, Geschichte (inclus. Kunst-, Literatur- und Kulturgeschichte), Länder- und Völkerkunde, sowie der Schönen Wissenschaften.

Ausserdem enthält jede Nummer ein fortlaufendes, systematisches Verzeichniss der auf folgenden Gebieten in den letzten 14 Tagen erschienenen Neuigkeiten — und zwar aus der deutschen Literatur vollständig, aus der englischen und französischen soweit dieselben für Deutschland von Interesse sind:

Literaturgeschichte. Bibliographie. Sammelwerke. Theologie und Philosophie. Rechts- und Staatswissenschaft. Politik. Statistik. Verkehrswesen. Medizin. Thierheilkunde. Naturwissenschaften. Pharmazie. Mathematik. Astronomie. Erziehungs- und Unterrichtswesen. Philologie. Orientalia.

Neuere Sprachen. Altdeutsche Literatur. Geschichte u. deren Hilfswissenschaften. Länder und Völkerkunde. Reisen. Kriegswissenschaft. Pferdekunde. Bau- und Gewerbekunde. Maschinenwesen. Handelswissenschaft. Haus-, Land- und Forstwirtschaft. Belletristik. Schöne Künste. Prachtwerke.

Der „Literarische Merkur“ ist also für jede Bibliothek wie für jeden Privatmann, welcher für die literarischen Neuigkeiten eines oder mehrerer der oben bezeichneten Gebiete ein Interesse hat, von Wichtigkeit.

Zu beziehen durch jede Sortimentsbuchhandlung oder franco von der unterzeichneten Verlagsbuchhandlung zum Preise von 75 Pf. pro Quartal.

Die Verlagshandlung von Franz Neugebauer in Berlin, W.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Γνωστοποιούμεν τοῖς ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ Κυρίοις συνδρομηταῖς τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ, ὅτι ἡ ἐπιστασία τοῦ περιοδικοῦ τούτου ἀνετέθη τῷ

Κυρίῳ Δημητρίῳ Ἀ. Κορομηλά.

Ἡ ἐν ΑΙΓΥΠΤΩΙ ἐπιστασία τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ ἀνετέθη τῷ ἐν

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΙ

Κυρίῳ ΠΕΤΡῶΙ ΣΑΡΑΝΤΗ

(Βιβλιοπωλεῖον “Ὁ Φοῖνιξ”).

Ἡ ἐν ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΙ ἐπιστασία

τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ

ἀνετέθη τῷ βιβλιοπώλῃ Κυρίῳ S. GRASSO.

Ἐν ΙΒΡΑΙΑΙΙ ἡ ἐπιστασία τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ ἀνετέθη τῷ

Κυρίῳ ΙΩΑΝΝΗΙ Α. ΒΟΣΚΩΦ

Γενικῷ πράκτορι τῶν Γαλλικῶν Διαπορθμεύσεων (Messageries maritimes).

Ἡ ἐπιστασία τοῦ “ΕΣΠΕΡΟΥ”

ἐν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ἀνετέθη τῷ Κυρίῳ ΙΩΑΝΝΗΙ ΠΑΠΑΔΗΙ

βιβλιοπώλῃ

ἐν ὁδῷ Πέρα, ἀρ. 458.

Συντάκτης· Δρ. Γ. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ. CANAL-STR. 3.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῃ καὶ Λειψίῃ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΑΙΝΟΥ ἐν Λειψίῃ.